

Екологічний розвиток та захист навколишнього середовища – ось як це працює!

NACHHALTIGKEIT UND UMWELTSCHUTZ – SO GEHT'S!

ETHEM YILMAZ

Екологічний розвиток та захист навколишнього середовища – ось як це працює!

NACHHALTIGKEIT UND UMWELTSCHUTZ – SO GEHT'S!

Видавець

Herausgeber

Ethem Yılmaz
Verlag für Kommunikation
Hellweg 1
44787 Bochum
Deutschland
Телефон: +49 (0)234 685491
Електронна пошта: ethemyilmaz@t-online.de

Редакція

Redaktion

Ethem Yılmaz und Nds. Bingo-Umweltstiftung

Графічний дизайн

Grafische Gestaltung

Anil Can Şimşek
Телефон: +90 554 902 35 39
Електронна пошта: anilcansimsek@gmail.com

Друк

Druck

Schürmann + Klagges GmbH & Co. KG
Druckerei, Verlag, Agentur
Industriestraße 34
44894 Bochum

Переклад

Übersetzung

Julia Schmidt
juliaschmidt-post@web.de

Copyright ©2024

Використання тексту та ілюстрацій, навіть у скороченому вигляді, без дозволу видавця є порушенням авторських прав і карається штрафом. Це також стосується відтворення, перекладу, мікрофільмування та електронної обробки. Усі логотипи, зображення та торгові марки, використані та згадані в цій книзі, належать їхнім власникам.

Die Verwertung der Texte und Bilder, auch auszugsweise, ist ohne Zustimmung des Verlages urheberrechtswidrig und strafbar. Dies gilt auch für Vervielfältigungen, Übersetzungen, Mikroverfilmung und für die Verarbeitung mit elektronischen Systemen. Alle in diesem Buch abgebildeten und genannten Logos, Sichtanzeigen und Marken sind Eigentum ihrer jeweiligen Besitzer.

Посилання

Quellenangaben

«Корисний для здоров'я та екологічно чистий ремонт»

Gesund und umweltfreundlich Renovieren

Федеральне відомство з охорони навколишнього середовища
Umweltbundesamt

«Економія енергії в побуті»

Energiesparen im Haushalt

Федеральне відомство з охорони навколишнього середовища
Umweltbundesamt

Посилання на фотоматеріали

Bildquellen

Nds. Bingo-Umweltstiftung
Shutterstock
Freepik

Зміст Inhaltsverzeichnis

Екологічно свідоме споживання
Nachhaltiger Konsum

6

Відмова від пластику
Plastikvermeidung

9

Сортування відходів
Mülltrennung

11

Екологічно чистий ремонт
Umweltfreundlich renovieren

22

Енергоощадження у повсякденному житті
Energiesparen im Alltag

24

Екологічно чисті транспортні засоби
Umweltfreundliche Mobilität

29

Екологічно чисте садівництво
Umweltfreundliches Gärtnern

31

Охорона природи, лісів та водних ресурсів
Naturschutz, Wälder und Gewässer

34

Будьмо активними разом!
Gemeinsam aktiv werden!

42

Karsten Behr**Dr. Sönke Burmeister**

Шановні захисники та захисниці довкілля!

Цією брошурою ми раді запропонувати вам путівник з важливих питань охорони природи та довкілля в Німеччині!

Як ми можемо захистити природу та навколишнє середовище? Як правильно поводитися на природі? І як ми можемо зробити позитивний внесок у захист довкілля та заощадити гроші за допомогою багатьох маленьких кроків та змін у поведінці? Наша брошура має на меті допомогти вам відповісти на ці питання! У Німеччині захист довкілля закріплений як державна мета в статті 20а Конституції ФРН. Однак, щоб досягти цієї мети, кожна людина також повинна зробити свій внесок.

Свідоме споживання може сприяти поширенню екологічно чистих продуктів, раціональних альтернатив та екологічних виробничих процесів. Регулярне сортування відходів є запорукою успішної переробки, а отже, сприяє зменшенню кількості відходів та економії сировини. Відповідальне використання енергії у повсякденному житті має вирішальне значення для мінімізації її споживання та зменшення викидів CO₂. Це лише деякі з конкретних заходів, які сприятимуть захисту нашого довкілля і водночас допоможуть зберегти цінні ресурси, зменшити довгострокові витрати та зберегти нашу планету для майбутніх поколінь!

Окрім практичної інформації з питань екології та охорони природи, ця брошура містить приклади для діалогів, які вам допоможуть обмінятися думками з іншими на теми, що вас цікавлять. Будьте активними, використовуйте можливості свого оточення, дізнавайтеся нове, докладайте спільних зусиль і таким чином підвищуйте екологічну свідомість у нашому суспільстві.

Досягнімо цього разом і зробимо свій внесок у захист нашого довкілля!

З найкращими побажаннями

Karsten Behr

Виконавчий директор фонду Niedersächsische Bingo-Umweltstiftung

Dr. Sönke Burmeister

Член правління фонду Niedersächsische Lotto-Sport-Stiftung

Liebe Mitstreiterinnen und Mitstreiter für den Umweltschutz,

wir freuen uns, Ihnen mit dieser Broschüre einen Leitfaden zu wichtigen Natur- und Umweltthemen in Deutschland an die Hand geben zu können!

Wie können wir Natur und Umwelt um uns herum schützen? Wie verhalten wir uns richtig in Naturlebensräumen? Und wie können wir selbst mit vielen kleinen Maßnahmen und Verhaltensänderungen einen positiven Beitrag zum Natur- Und Umweltschutz leisten und dabei auch noch Geld sparen? Unsere Broschüre soll Ihnen dabei helfen, diese Fragen zu beantworten!

In Deutschland ist der Umweltschutz als Staatsziel in Art. 20a des Grundgesetzes (Verfassung) fest verankert. Aber jeder Einzelne ist auch aufgerufen, dazu beizutragen, dass dieses Ziel auch erreicht werden kann.

So können durch bewussten Konsum umweltfreundlicher Produkte, ökologische Alternativen und nachhaltige Herstellungsprozesse gefördert werden. Ordnungsgemäße Mülltrennung ist der Schlüssel zu erfolgreichem Recycling und damit zur Minimierung von Abfallmengen und zur Einsparung von Rohstoffen. Die verantwortungsvolle Nutzung von Energie in unserem Alltag ist entscheidend, um unseren Verbrauch zu minimieren und den CO₂-Ausstoß zu reduzieren. Das sind nur einige Beispiele, bei denen konkrete Maßnahmen nicht nur zur Entlastung unserer Umwelt beitragen, sondern auch zur Schonung kostbarer Ressourcen, zur Senkung langfristiger Kosten sowie zum Schutz unseres Planeten für kommende Generationen!

Neben praxisnahen Informationen zu Umwelt- und Naturschutz enthält diese Broschüre außerdem Dialogmuster zu den einzelnen Themen, mit denen Sie sich zu Ihren Herzenthemen mit anderen austauschen können. Werden Sie aktiv, nutzen Sie die Angebote in Ihrem persönlichen Umfeld, um Neues zu erfahren, sich gemeinsam zu engagieren und so das Bewusstsein für Umweltthemen in unserer Gesellschaft zu erhöhen.

Lassen Sie es uns gemeinsam angehen und unseren Beitrag zum Erhalt unserer Umwelt leisten!

Herzliche Grüße

Karsten Behr

Geschäftsführer der Niedersächsischen Bingo-Umweltstiftung

Dr. Sönke Burmeister

Geschäftsführender Vorstand der Niedersächsischen Lotto-Sport-Stiftung

На що слід звернути увагу, щоб налагодити екологічно свідоме споживання?
Worauf muss ich bei nachhaltigem Konsum achten?

На які найважливіші етикетки слід звертати увагу?

Was sind die wichtigsten Siegel, auf die man achten sollte?

Як я можу обмежити споживання пластику під час покупок і в житті загалом?

Wie kann ich beim Einkaufen und in meinem Leben generell meinen Plastikkonsum begrenzen?

Екологічно свідоме споживання Nachhaltiger Konsum

Більш свідоме споживання сприяє поширенню екологічно чистих продуктів та виробничих практик. У довгостроковій перспективі це має допомогти зберегти наші природні ресурси та зберегти планету для майбутніх поколінь, а також зменшити негативні наслідки зміни клімату.

Що таке екологічно свідоме споживання?

Was ist nachhaltiger Konsum?

Екологічно свідоме споживання – це раціональне та відповідальне придбання продуктів і послуг, які є соціально, екологічно та економічно відповідальними. Це означає вибір продуктів, виготовлених з екологічно чистих матеріалів, у справедливих умовах праці та є ресурсоефективними. Екологічно свідоме споживання також передбачає зменшення кількості відходів та використання перероблених продуктів, а також підтримку компаній, які прагнуть до захисту навколишнього середовища та соціальної справедливості.

Поради щодо вибору екологічних товарів

Tipps für umweltfreundliche Einkäufe

Вибір екологічних товарів

Nachhaltiges Einkaufen

- ▶ Замість поліетиленових пакетів використовуйте пакети для багаторазового використання.
- ▶ Обирайте регіональні продукти, щоб мінімізувати транспортні викиди.
- ▶ Надавайте перевагу якості над кількістю, купуючи товари тривалого користуван-

ня, щоб зменшити споживання ресурсів.

- ▶ Купуйте великі упаковки для поповнення та переливайте з них рідину в менші посудини.
- ▶ Розглядайте варіанти секонд-хенду, щоб продовжити життєвий цикл продуктів.
- ▶ Під час покупок звертайте увагу на маркування екологічних та безпечних товарів.
- ▶ Підтримуйте місцевих виробників та малий бізнес, щоб сприяти справедливим умовам праці.
- ▶ Звертайте увагу на свідоме споживання під час покупок та купуйте лише те, що вам дійсно потрібно, щоб уникнути перевищених витрат.

Екологічно чисте прибирання: дбайливе та безпечне

Nachhaltig putzen: Schonend und Umweltfreundlich

Універсальні засоби можна використовувати для того, щоб зменшити кількість пластикового пакування та зробити прибирання більш екологічним. Ще більш екологічними є домашні засоби, такі як оцет, лимонна кислота, сода, які не тільки ефективні проти бруду, але й часто також зменшують кількість пластикових відходів та екологічно шкідливих інгредієнтів.

Тканинні торбинки замість поліетиленових пакетів

Stoffbeutel statt Plastiktüten

Простий спосіб зменшити кількість пластикових відходів – це використовувати багаторазові тканинні торбинки або власний рюкзак. Це не лише заощадить пластик, але й гроші. Сітки, які можна прати, є хорошим вибором для купівлі фруктів та овочів, оскільки вони дозволяють транспортувати неупаковану їжу в екологічно свідомий спосіб і, таким чином, допомагають уникнути пластикових відходів.

Краще товари багаторазового користування замість одноразового

Mehrweg statt Einweg

Щоб зменшити негативний вплив на навколишнє середовище, ми повинні перейти на посудини багаторазового використання. Багато продуктів зараз доступні в багаторазових контейнерах, які можна використовувати роками. Щоб зменшити використання одноразового пластикового пакування, бажано завжди мати при собі посудину для їжі багаторазового використання, розкладні контейнери, багаторазові столові прилади й кухоль для кави та чаю, які можна взяти з собою.

Якість важливіша за кількість, коли мова йде про одяг

Qualität statt Quantität bei Kleidung

Купувати екологічно чистий одяг важливо, оскільки не всі бренди дотримуються своїх обіцянок щодо екологічності. Звертайте увагу на надійні сертифікати, такі як GOTS або IVN Best, які гарантують чесне та екологічне виробництво. Купувати одяг секонд-хенд ще відповідальніше, оскільки він вже був у вжитку і не потребує додаткового виробництва. Це також краще для вашого гаманця.

Звертайте увагу на етикетки

Auf Labels achten

Етикетки на перероблених та упакованих продуктах містять багато інформації про екологічність продукту. Однак варто бути обережним, оскільки виробники часто використовують, здавалося б, «зелені» етикетки, щоб представити свою продукцію як більш екологічну, ніж вона є насправді. Інформація про різні знаки якості допоможе вам прийняти більш усвідомлені рішення щодо покупки.

Приклади для діалогу

Dialogmuster

- Чи можете ви дати мені поради щодо відповідального вибору товару?
Können Sie mir Tipps für nachhaltiges Einkaufen geben?
- Де і як я можу знайти місцеві продукти, які можна купити?
Wo und wie finde ich lokale Produkte beim Einkaufen?
- Чи продаєте ви органічні продукти?
Führen Sie Bioprodukte?
- Звідки ця риба/це м'ясо/...?
Wo kommt der Fisch/das Fleisch/... her?
- Чи містить ця їжа консерванти?
Beinhaltet dieses Lebensmittel Konservierungsmittel?
- Чи можете ви покласти їжу на внос в цей харчовий контейнер?
Können Sie mir das Essen zum Mitnehmen in diese Dose füllen?
- Де я можу знайти продукти, що мають маркування «Блакитний янгол»?
Wo finde ich Produkte mit dem Blauen Engel?
- Чи містить продукт малу кількість/не містить шкідливих речовин?
Ist das Produkt schadstoffarm/schadstofffrei?
- Які сертифікати важливі, коли купуєш одяг?
Welche Zertifikate sind beim Kleidungskauf wichtig?
- Чи можу я залишити у вас упаковку від товару?
Kann ich die Produktverpackungen bei Ihnen lassen?
- Які екологічно чисті засоби для чистки ви продаєте?
Welche umweltfreundlichen Reinigungsmittel führen Sie?
- Як можна прибирати без шкоди для довкілля?
Wie kann man umweltfreundlich putzen?
- Які домашні засоби є особливо екологічними та ефективними для прибирання?
Welche Hausmittel sind besonders nachhaltig und effektiv beim Reinigen?

Екологічне маркування як допомога в орієнтуванні

Umweltsiegel als Orientierungshilfe

Це маркування надає інформацію про те, чи відповідає продукт певним екологічним стандартам. Воно має дуже важливе значення для раціонального споживання. Ви можете робити екологічно свідомі покупки, орієнтуючись на різні печатки та етикетки.
<https://label-online.de/> - www.verbraucherzentrale.de

EU-Energielabel (енергетична етикетка ЄС для електроприладів та подібних товарів)
EU-Energielabel (für Elektrogeräte und ähnliche Produkte)

Надає інформацію про енергоспоживання та ефективність електроприладів.

Bio-Siegel (маркування етикеткою «Біо» для харчових продуктів)
Bio-Siegel (für Lebensmittel)

Гарантує органічне вирощування та використання природних методів у виробництві харчових продуктів

EU Ecolabel (екологічне маркування ЄС для різних повсякденних продуктів)
EU Ecolabel (für verschiedene Alltagsprodukte)

Маркування продуктів з низьким впливом на навколишнє середовище протягом усього життєвого циклу.

Blauer Engel (знак «Блакитний ангел» для різних товарів повсякденного вжитку)
Blauer Engel (für verschiedene Alltagsprodukte)

Вказує на особливо екологічно чисті продукти, критерії яких розроблені в Німеччині.

Grüner Knopf («Зелений гудзик» для одягу)
Grüner Knopf (für Bekleidung)

Гарантує, що одяг було вироблено в соціально та екологічно відповідальних умовах.

Fairtrade-Siegel (знак чесної торгівлі харчовими продуктами та іншими товарами)
Fairtrade-Siegel (für Lebensmittel und weitere Produkte)

Знак Fairtrade характеризує продукцію, яка була виготовлена за справедливих умов для виробників у країнах Глобального Півдня.

Відмова від пластику Plastikvermeidung

Споживання пластику має значний вплив на навколишнє середовище, особливо через одноразове пластикове пакування. Скоротіть споживання пластику, уникаючи одноразових виробів у повсякденному житті, таких як тарілки, столові прилади, соломинки для пиття та палички-мішалки для гарячих напоїв. Вони часто опиняються у смітнику вже через кілька хвилин після використання. Чи не доцільніше мити посуд трохи частіше? Менша кількість одноразового пластику знижує забруднення водних шляхів та екосистем, що в кінцевому підсумку приносить користь навколишньому середовищу і вашому гаманцю.

Відмовтеся від одноразового пластику Verzichten Sie auf Einwegplastik

Вже ні для кого не секрет, що споживання пластику має негативний вплив на навколишнє середовище. Пластик став невід'язною частиною нашого життя, і ми щодня стикаємося з великою кількістю одноразового пластику у вигляді упаковки. Часто це відбувається навіть без нашого усвідомлення. Проте зменшити власне споживання пластику не так вже й складно.

Уникайте одноразового посуду та столових приладів у повсякденному житті.

Vermeiden Sie im Alltag Einweggeschirr und -besteck.

Замість того, щоб вживати одноразовий посуд, який використовується лише протягом короткого часу, а потім потрапляє у смітник, варто подумати про більш екологічні альтернативи.

Один з варіантів – приділити трохи більше часу плануванню пікніка або вечірки, щоб захистити навколишнє середовище і заощадити гроші. Як варіант, можна використовувати багаторазовий посуд або пропонувати лише напої та закуски, які не потребують зайвих одноразових предметів.

Магазини з товарами без пакування – супермаркети та дискаунтери „Unverpackt“-Läden - Supermärkte und Discounter

Підтримуйте магазини з товарами без упаковки, щоб зменшити кількість пластикового пакування. Ці магазини дозволяють покупцям приносити власну тару і купувати незапаковані товари. Крім того, щотижневі ринки та магазини зі стійками зі свіжими продуктами пропонують можливість відмовитися від пластику.

Менше пластику в повсякденному житті Weniger Plastik im Alltag

Пластикові та паперові пакети мають негативний вплив на навколишнє середовище. Натомість багато магазинів пропонують багаторазові господарські сумки. Найкраще приносити з дому власний рюкзак або сумку для покупок. Одноразові пляшки та ємності для напоїв практичні, але створюють проблеми з відходами. Багаторазові пляшки, як правило, більш екологічні.

Багато ресторанів зараз також пропонують багаторазові посудини, а деякі кафе винагороджують своїх клієнтів за турботу про навколишнє середовище, пропонуючи дешевшу каву або чай у багаторазових кувалках.

Відмова від пластику, купуючи фрукти та овочі

Plastikvermeidung beim Obst- und Gemüseinkauf

Обгортання широко розповсюджене для зручності покупки. Навіть органічні фрукти часто загортають у поліетиленову плівку в супермаркетах. Це може стати проблемою, коли мова йде про екологічно свідомі покупки. Багато видів фруктів і овочів не потребують пластику, оскільки мають натуральну шкірку, яку можна просто помити. Більшість магазинів приймають багаторазові чашки або ємності, які ви приносите з собою.

Використовуйте одяг протягом тривалого часу

Kleidung lange nutzen

Синтетичний одяг, особливо спортивний або одяг для активного відпочинку, під час прання виділяє мікропластик, який очисні споруди не можуть повністю відфільтрувати, і тому він потрапляє у водойми. Звертайте увагу на вироби з вовни та бавовни, віскози та бамбукових волокон і уникайте одягу з поліестеру та подібних пластиків.

Ми часто купуємо багато нового одягу, тому що більше не носимо старий. Одне з раціональних рішень – організувати вечірки обміну одягом з друзями. Це дає старому одягу друге життя і дозволяє відмовитися від пластику. Магазини секонд-хенду та високоякісні товари також заохочують до повторного використання одягу. Пожертвування місцевим благодійним організаціям є хорошим варіантом, коли одяг більше не потрібен.

Приклади для діалогу Dialogmuster

- Якою альтернативою рекомендується замінити поліетиленові пакети?
Welche Alternative wird empfohlen, um Plastiktüten zu ersetzen?
- Як можна легко знизити використання пластику або відмовитися від нього?
Wie kann man Plastik leicht einsparen oder vermeiden?
- Які існують екологічно чисті альтернативи одноразовому посуду?
Welche umweltfreundlichen Alternativen gibt es zum Einweggeschirr?
- Які існують альтернативи пластиковому пакуванню?
Welche Alternativen gibt es zu plastikbasierten Verpackungen?
- Де я можу купити екологічно чисті багаторазові торбинки?
Wo kann man umweltfreundliche Mehrweg-Tragetaschen kaufen?
- Як ми можемо зменшити споживання пластику?
Wie können wir unseren Plastikkonsum reduzieren?
- Я хотів би купувати каву/... в кавових кухлях/пляшках багаторазового використання.
Ich möchte Kaffee/... in wiederverwendbaren Trinkflaschen und Kaffeebechern kaufen.

На що слід звернути увагу під час сортування сміття?
Worauf muss ich bei der Trennung von Müll achten?
Де я можу отримати інформацію про утилізацію відходів?
Wo bekomme ich Informationen zum Thema Müllentsorgung?

Сортування відходів Mülltrennung

Правильне розділення відходів сприяє їх переробці та допомагає зменшити їх обсяг. Переробляючи сировину та зменшуючи кількість відходів, ми робимо важливий внесок у захист навколишнього середовища та раціональне використання обмежених ресурсів. Крім того, більш свідоме споживче ставлення не тільки сприяє екологічному мисленню, але й привертає нашу увагу до впливу наших дій на навколишнє середовище та майбутні покоління. Інформацію про правильне розділення відходів можна отримати в управлінні з утилізації відходів вашого району або у відповідній регіональній компанії з утилізації відходів.

Мета сортування відходів Ziel der Mülltrennung

Основною метою сортування відходів є їх розподіл за матеріалом або типом, щоб полегшити їх належну утилізацію та переробку. Ця практика дозволяє повторно використовувати цінні ресурси та допомагає зменшити негативний вплив на навколишнє середовище. Крім того, сортування сміття знижує витрати на утилізацію відходів та зменшує їхню кількість на звалищах, сприяючи повторному використанню сировини.

Будь ласка, не викидайте сміття/відходи незаконно за межами міста. Такі звалища заборонені й становлять небезпеку для людей, тварин і навколишнього середовища.

Вплив токсичних побутових стічних вод Auswirkungen giftiger Haushaltsabwässer

Токсичні побутові стічні води можуть призвести до значних проблем у водоймах:

- ▶ Заподіяння шкоди водним організмам: хімічні речовини та забруднювачі можуть створювати загрозу або навіть вбивати рибу та інших водних мешканців.
- ▶ Забруднення харчового ланцюга: токсини накопичуються в харчовому ланцюзі,

що також може бути небезпечним для людини, яка споживає забруднену рибу або воду.

- ▶ Порушення самоочищення: водойми мають природну здатність до самоочищення, яка порушується забруднювачами. Це призводить до погіршення якості води.

Дбайливе ставлення до води в побуті Beitrag zum Gewässerschutz im Haushalt

Ви можете взяти наступних заходів, щоб активно сприяти збереженню води:

- ▶ Не зливайте в каналізацію/туалет хімікати, ліки або залишки фарби. Використовуйте для цього спеціальні пункти збору або повернення.
- ▶ Не зливайте жири та олії в каналізацію/туалет, а віддавайте їх у відповідні пункти утилізації.
- ▶ Використовуйте безфосфатні та біорозкладні мийні засоби.
- ▶ Використовуйте лише необхідну кількість мийних засобів.
- ▶ Встановіть водоощадну арматуру.
- ▶ Використовуйте дощову воду: збирайте дощову воду для поливу саду, щоб зменшити споживання питної води.

Папір і картон Papier und Karton

Ефективна переробка вимагає знання різних типів паперу та картону. Матеріал має бути чистим і не мати забруднень, а видалення пломб і стрічок полегшує переробку. Окрім переробки, важливим є також скорочення та повторне використання паперу, щоб зменшити потребу в сировині та скоротити викиди CO₂.

Які відходи можна викидати у смітник для паперу?

Welche Abfälle gehören in die Papiertonne?

- ▶ Брошури (без плівки)
- ▶ Газети
- ▶ Гофроящики (складені разом)
- ▶ Журнали
- ▶ Картон
- ▶ Картонна упаковка з-під побутових товарів (наприклад, мийних засобів)
- ▶ Картонна упаковка для харчових продуктів (чиста)
- ▶ Картонні коробки (наприклад, з-під взуття або електроніки)
- ▶ Картонні коробки (складені)
- ▶ Каталоги
- ▶ Конверти (без пластикового вікна)
- ▶ Коробки
- ▶ Коробки для піци (не дуже забруднені)
- ▶ Листи (без пластикового віконця та пластикової обшивки)
- ▶ Обгортковий папір
- ▶ Пакетики від цукру
- ▶ Пакувальний папір
- ▶ Паперові пакети для борошна

- ▶ Паперові пакети для транспортування
- ▶ Паперові сумки
- ▶ Папки для документів (з картону)
- ▶ Посилки
- ▶ Телефонні довідники
- ▶ Упаковка для іграшок (без вмісту пластику)

Що не можна викидати у смітник для паперу?

Was kommt nicht in den Papiertonne?

- ▶ Бітумний папір
- ▶ Восковий папір
- ▶ Вуглецевий папір
- ▶ Гігієнічні серветки
- ▶ Залишки шпалер
- ▶ Картон (сильно забруднений)
- ▶ Картонні коробки (сильно забруднені)
- ▶ Касові квитанції
- ▶ Квитки за проїзд
- ▶ Папір (сильно забруднений)
- ▶ Папір для випічки
- ▶ Парафінований папір
- ▶ Промаслений папір
- ▶ Синій папір
- ▶ Термопапір
- ▶ Тетрапаки
- ▶ Фотографії
- ▶ Шпалери

Винятком з цього правила є термопапір з маркуванням «Блакитний янгол».

Скло Glas

Збір використаного скла відіграє ключову роль у збереженні ресурсів, економії енергії та зменшенні негативного впливу на навколишнє середовище. Багато муніципалітетів пропонують власні контейнери для переробки скла, щоб полегшити правильну утилізацію.

Типи скляних відходів Arten von Glasabfällen

Пляшки Flaschen

Пляшки з-під напоїв, харчові банки тощо.

Скляна упаковка Verpackungsglas

Скляна упаковка для харчових продуктів, косметики, ліків тощо.

Кольорове та прозоре скло Farbige und klare Gläser

Загальноприйнятою практикою є поділ скла на кольорове (коричнєве, зелене, синє) та безбарвне. Це полегшує переробку, оскільки різні кольори можуть містити різні хімічні добавки.

Бите скло Bruchglas

Бите скло, наприклад, розбиті шибки, дзеркала або склянки, слід збирати та утилізувати окремо. Це скло часто має інший склад, ніж скляна тара.

Що потрапляє у контейнер для скла? Was kommt in den Glascontainer?

- ▶ Банки для консервування
- ▶ Баночки для спецій
- ▶ Косметична тара зі скла
- ▶ Одноразові скляні посудини
- ▶ Пляшки для спиртних напоїв
- ▶ Скляні пляшки (без кришки та пробок)
- ▶ Склянки для консервації
- ▶ Флакони для парфумів зі скла

Відходи пакування Verpackungsmüll

Легку упаковку можна збирати у контейнер для вторсировини, жовтий контейнер або жовтий мішок. Це забезпечує перший крок до успішної переробки та робить важливий внесок у захист клімату. Якщо на пакувальному матеріалі надруковано знак «Зелений пункт», то його також можна викидати у контейнер для переробки.

Пластмасу, метал та легку металеву упаковку слід викидати у контейнер або мішок для вторинної переробки Kunststoffe, Metalle und Leichtmetallverpackungen gehören in die Wertstofftonne bzw. den Wertstoffsack

- ▶ Алюмінієва фольга
- ▶ Алюмінієві лотки
- ▶ Бляшані консервні банки
- ▶ Відра
- ▶ Квіткові горщики
- ▶ Композитна упаковка (тетрапаки для молока або соку)
- ▶ Легка упаковка (з металу)
- ▶ Легка упаковка (з пластику)
- ▶ Металева упаковка (бляшанки для напоїв, харчові бляшанки, алюмінієві посудини)
- ▶ Металеві кришки
- ▶ Металеві кріплення
- ▶ Мішки з пластику
- ▶ Обгорткові плівки (чисті)
- ▶ ПЕТ-пляшки
- ▶ Пластикові плівки
- ▶ Пластикові упаковки (з-під харчових продуктів, мийних засобів та косметики)

- ▶ Пластикові лотки
- ▶ Пластикові миски (чисті)
- ▶ Пластикові пакети
- ▶ Пластикові пляшки
- ▶ Пластикові стаканчики
- ▶ Пластикові сумки
- ▶ Пластмасові пляшки
- ▶ Плівки
- ▶ Пляшки з-під мийних засобів
- ▶ Стаканчики з-під йогурту
- ▶ Тетрапаки (пакети для напоїв та молока)
- ▶ Транспортувальні контейнери
- ▶ Туби
- ▶ Упаковка з пінополістиролу (від електроприладів або фруктів)

Дізнайтеся про конкретні місцеві правила та рекомендації щодо переробки, оскільки вони можуть відрізнятися в різних регіонах. Зверніться до місцевого органу з питань відходів або регіональної компанії з утилізації сміття.

Що не можна викидати у жовтий бак? Was darf nicht in die Gelbe Tonne?

- ▶ DVD, CD, аудіокасети
- ▶ Великі та/або довгі предмети (дитячі басейни, намети, кабельні канали, труби, панелі тощо)
- ▶ Газові балони
- ▶ Зіпсовані харчові продукти в пластиковій упаковці (їх необхідно попередньо видалити)
- ▶ Зубні щітки
- ▶ Композитні матеріали з гуми
- ▶ Одноразові бритви
- ▶ Пластмасові іграшки

Метал Metall

Метал утилізується через місцеві центри вторинної переробки.

Побутові відходи

Restmüll

До побутових відходів відноситься сміття, яке не можливо віднести до певної категорії переробки, і воно не є придатним для вторинної переробки. Правильна утилізація побутових відходів дуже важлива для того, щоб їхні небезпечні або проблемні матеріали не потрапили на сміттєзвалище.

Що слід викидати у смітник для побутових відходів?

Was gehört in die Restmülltonne?

- ▶ Битий посуд
- ▶ Ганчірки
- ▶ Дзеркальне скло
- ▶ Залишки виробів ручної роботи
- ▶ Залишки гуми
- ▶ Залишки їжі
- ▶ Звуко- та відеокасети
- ▶ Іграшки з пластмаси
- ▶ Картонна упаковка (наприклад, упаковка з-під напоїв з пластиковим покриттям)
- ▶ Картонні коробки (сильно забруднені)
- ▶ Картриджі з тонером
- ▶ Кераміка
- ▶ Котячий наповнювач
- ▶ Лампочки (не енергоощадні)
- ▶ Ліки
- ▶ Мішки для пилососів
- ▶ Мішки з-під цементу (порожні)
- ▶ Недопалки
- ▶ Папір та картон (з покриттям)
- ▶ Папір та картон (сильно забруднені)
- ▶ Переув'язувальний матеріал
- ▶ Підгузки
- ▶ Підстилки для тварин
- ▶ Пінопластова упаковка

- ▶ Пластикові плівки (які не підлягають переробленню)
- ▶ Пластмасові іграшки (які не підлягають переробленню)
- ▶ Побутовий папір
- ▶ Попіл
- ▶ Порцеляна
- ▶ Послід від дрібних тварин
- ▶ Предмети гігієни
- ▶ Предмети жіночої гігієни
- ▶ Пташиний пісок
- ▶ Рамки для фотографій
- ▶ Свічки
- ▶ Серветки
- ▶ Скло (яке не можна викидати у контейнери для використаної скляної тари)
- ▶ Сміття після підмітання
- ▶ Текстиль (наприклад, забруднений одяг)
- ▶ Упаковка (яка не підлягає вторинному переробленню, наприклад, картонні коробки з покриттям)
- ▶ Фекалії тварин
- ▶ Фломастери
- ▶ Фотографії
- ▶ Чек з касового апарату
- ▶ Чорнильні картриджі
- ▶ Шкарпетки
- ▶ Шкіряні залишки
- ▶ Шприци (у захищених від проколів контейнерах)

Дізнайтеся про конкретні місцеві правила та рекомендації щодо перероблення, оскільки вони можуть відрізнятися в різних регіонах. Неправильно утилізовані батарейки та дрібні електроприлади можуть спричинити серйозні проблеми; їх не можна викидати разом із побутовими відходами або у смітневий бак! Проконсультуйтеся з цього приводу з районною або регіональною компанією, що займається утилізацією відходів.

Органічні відходи Biomüll

Відокремлення органічних відходів важливе для того, щоб компостувати ці матеріали та використовувати їх для екологічного господарства. Це дозволяє відновити цінні поживні речовини та зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Що належить до органічних відходів? Was kommt in die Biomülltonne?

- ▶ Волосся
- ▶ Газонна трава
- ▶ Ґрунт для рослин
- ▶ Дикорослі трави
- ▶ Залишки квітів
- ▶ Залишки тістечок
- ▶ Залишки хліба
- ▶ Кавова гуща
- ▶ Кавові фільтри
- ▶ Квіти (без горщиків)
- ▶ Листя
- ▶ М'ясні відходи (завернуті в газету)
- ▶ Недодіжки (завернуті в газету)
- ▶ Обрізані відростки дерев
- ▶ Обрізані гілки кущів
- ▶ Овочеві відходи
- ▶ Пір'я
- ▶ Рибні відходи (завернуті в газету)
- ▶ Рослини (без горщика)
- ▶ Садові відходи (наприклад, скошена трава, листя, дрібні гілки)
- ▶ Тирса (з необробленої деревини)
- ▶ Фільтрувальні пакетики
- ▶ Фруктові залишки

- ▶ Харчові відходи (наприклад, вироби з тіста, м'ясні та рибні залишки)
- ▶ Чайні пакетики
- ▶ Яєчна шкаралупа

Важливо знати *Gut zu wissen*

Правильне розділення органічних відходів має вирішальне значення для виробництва цінного компосту. Деякі місцеві органи влади надають це природне добриво приватним домогосподарствам для власних садів або балконів.

Великогабаритні відходи Sperrmüll

Відходи, які не вміщуються в сміттєві баки, вважаються «великогабаритними відходами» і збираються окремо. До великогабаритних відходів відносяться різноманітні предмети, які через свій розмір або за своїми властивостями не підлягають утилізації у звичайні контейнери для сміття.

Великогабаритні відходи це: Das sind Sperrmüllgegenstände:

- ▶ Акваріуми
- ▶ Будівельна деревина (у прийнятних кількостях)
- ▶ Будівельні матеріали (у прийнятних кількостях)
- ▶ Валізи (порожні)
- ▶ Велосипеди
- ▶ Витяжки
- ▶ Гардеробні
- ▶ Гойдалки
- ▶ Грилі
- ▶ Дзеркала
- ▶ Дивани
- ▶ Дитячі візки
- ▶ Духовки
- ▶ Електрочайники
- ▶ Ігрові будиночки
- ▶ Ігрові вироби
- ▶ Каркаси ліжок
- ▶ Килими
- ▶ Килимові покриття
- ▶ Комоди
- ▶ Комп'ютерна техніка
- ▶ Комп'ютерні монітори
- ▶ Крісла
- ▶ Кутові лавки
- ▶ Кухонні плити
- ▶ Кухонні шафи
- ▶ Ліжка
- ▶ Матраци
- ▶ Меблі з електронними компонентами
- ▶ Металеві меблі
- ▶ Мийки для посуду
- ▶ Мікрохвильові печі
- ▶ Міксери
- ▶ Монітори
- ▶ Морозильні камери
- ▶ Органи
- ▶ Охолоджувальні прилади
- ▶ Пирососи
- ▶ Піаніно
- ▶ Полиці
- ▶ Посудомийні машини
- ▶ Пральні машини
- ▶ Праски
- ▶ Принтери
- ▶ Решітчасті рами
- ▶ Садові меблі
- ▶ Стільниці
- ▶ Стільці
- ▶ Столи
- ▶ Сушарки
- ▶ Сушильні машини для білизни
- ▶ Телевізори
- ▶ Тостери
- ▶ Холодильники
- ▶ Шафи-купе

Зверніть увагу, що правила збору великогабаритних відходів можуть відрізнятися залежно від муніципалітету, і деякі предмети можуть не прийняти. Перед тим, як утилізувати відходи, рекомендується перевірити конкретні правила вашого муніципалітету або у службах утилізації відходів. Вивіз великогабаритних відходів коштує дуже мало, а в деяких регіонах є безплатним.

Небезпечні відходи Sondermüll

Продукти, що містять шкідливі речовини, не можна викидати у сміттевий бак, оскільки вони не можуть бути утилізовані належним чином, а токсичні речовини можуть потрапити в навколишнє середовище. Небезпечні відходи можна безоплатно утилізувати у звичайних побутових кількостях у муніципальних центрах збору сміття. Магазини також зобов'язані приймати назад певні продукти, що містять небезпечні речовини, такі як старі батарейки, акумуляторні батареї та відпрацьоване мастило.

Ці матеріали є небезпечними відходами:

Diese Materialien sind Sondermüll

- ▶ Аерозольні балончики
- ▶ Акумуляторні батареї
- ▶ Батарейки
- ▶ Відпрацьоване мастило
- ▶ Гербициди
- ▶ Електронні відходи
- ▶ Залишки жиру
- ▶ Засоби для захисту рослин
- ▶ Засоби для прибирання (міцні)
- ▶ Кислоти
- ▶ Лаки
- ▶ Люмінесцентні трубки
- ▶ Матеріали, що містять азбест
- ▶ Медикаменти
- ▶ Охолоджувальна рідина та холодоагенти
- ▶ Пестициди
- ▶ Предмети, що містять ртуть (наприклад, термометри або енергоощадні лампи)

- ▶ Розчини
- ▶ Розчинники
- ▶ Фарби
- ▶ Фотохімія
- ▶ Хімічні речовини

Важливо знати *Gut zu wissen*

Енергоощадні світлодіодні та люмінесцентні лампи слід утилізувати належним чином, не викидаючи їх у сміттевий бак. Замість цього їх слід віднести до муніципальних центрів збору електронних відходів або повернути в магазини будівельних матеріалів, електротоварів або продуктів (якщо вони продають електротовари). Повернення є безкоштовним.

Старі електроприлади Elektro-Altgeräte

Відпрацьовані електроприлади слід здавати в муніципальні центри збору або в роздрібні магазини. Великі торгові мережі, продуктові магазини та дисконтні центри, які продають електроприлади, зобов'язані їх приймати. Вони також зобов'язані безоплатно приймати старі електроприлади, якщо ви купуєте нові, більші за розміром. Інтернет-магазини також зобов'язані приймати електронні відходи.

Що утилізується в центрах переробки або на складах вторинної сировини?

Was wird in den Recyclingzentren entsorgt?

- ▶ CD-програвачі
- ▶ DVD-плеєри
- ▶ Адаптери (обов'язково з травня 2019 року)
- ▶ Антени
- ▶ Духовки
- ▶ Електронні іграшки
- ▶ Електронні ігрові приставки
- ▶ Електрочайники
- ▶ Енергоощадні лампочки
- ▶ Зовнішні жорсткі диски
- ▶ Ігрові приставки
- ▶ Інформаційно-обчислювальна техніка
- ▶ Кавоварки
- ▶ Калькулятори
- ▶ Клавіатури
- ▶ Комп'ютери
- ▶ Комп'ютерні миші
- ▶ Комп'ютерні монітори
- ▶ Люмінесцентні лампи

- ▶ Меблі з електронними компонентами
- ▶ Мікрохвильові печі
- ▶ Міксери
- ▶ Мобільні телефони (без батареї)
- ▶ Морозильні прилади
- ▶ Неонові лампи
- ▶ Ноутбуки
- ▶ Печі
- ▶ Пілососи
- ▶ Планшети
- ▶ Пральні машини
- ▶ Праски
- ▶ Принтери
- ▶ Пристрої для телевізорів
- ▶ Радіоприймачі
- ▶ Сканери
- ▶ Смартгодинники
- ▶ Стаціонарні комп'ютери
- ▶ Стереосистеми
- ▶ Телевізори
- ▶ Телефони
- ▶ Тостери
- ▶ Ультрафіолетові прожектори
- ▶ Факсимільні апарати
- ▶ Фени для волосся
- ▶ Фітнес-трекери
- ▶ Флешки
- ▶ Холодильники
- ▶ Цифрові фотоапарати
- ▶ Цифрові фоторамки
- ▶ Штепсельні розетки

Старий одяг, коркові пробки, CD та DVD-диски

Altkleider, Korken, CD und DVD

Старий одяг Altkleider

У контейнери для використаного одягу слід класти лише чисті та добре збережені предмети одягу та текстильні вироби:

Одяг: Сорочки, штани, куртки, светри, спідниці, сукні тощо.

Взуття: зв'язане в пари або окремо.

Аксесуари: ремені, капелюхи, шарфи, рукавички тощо.

Постільна білизна: простирадла, наволочки, підковдри тощо.

Текстиль: рушники, скатертини, штори тощо.

Важливо, щоб одяг був чистим і сухим, оскільки вологий або забруднений одяг важче переробляти та він може призвести до появи плісняви.

Старий одяг можна утилізувати по-різному, залежно від його стану:

- ▶ Одяг у хорошому стані можна пожертвувати благодійним організаціям, які передадуть його тим, хто його потребує.
- ▶ Багато магазинів секонд-хенду приймають вживаний одяг і продають його далі.
- ▶ Підприємства та організації організують збір одягу для повторного викорис-

стання або переробки.

- ▶ У деяких районах є контейнери для збору вживаного одягу, які встановлюють переробні компанії або некомерційні організації.

Коркові пробки Korken

- ▶ Деякі центри переробки, соціальні установи та магазини вина збирають коркові пробки, оскільки корок є затребуваною сировиною. Через надмірну експлуатацію лісів коркового дуба з перероблених коркових пробок виготовляють біологічні ізоляційні матеріали та покриття для підлоги.

CD та DVD CD und DVD

- ▶ CD та DVD-диски на 99% складаються з полікарбонату, який можна легко переробити та повторно використати для нових носіїв інформації або пластикових компонентів. Конфіденційні дані можна знищити, попередньо подряпавши диски. Деякі центри утилізації та магазини електротоварів збирають старі CD та DVD-диски. Якщо переробити диски неможливо, за необхідності їх можна утилізувати разом із побутовим сміттям.

Приклади для діалогу

Dialogmuster

- Що означає знак «Зелена крапка»?
Was bedeutet der Grüne Punkt?
- Пакування зі знаком «Зелена крапка» кладуть у жовтий контейнер/жовтий пакет.
Verpackungen mit dem Grünen Punkt kommen in die gelbe Tonne/in den gelben Sack.
- Чи є інформація/брошури з порадами щодо сортування відходів, наприклад з назвою «Що куди викидати»?
Gibt es Informationen/Broschüren zur Abfallbeurteilung wie z.B. „Was gehört wohin“?
- Чи є у вас контейнерна служба?
Haben Sie einen Containerdienst?
- Мій жовтий контейнер/біоконтейнер/контейнер для паперу не був вивезений.
Meine gelbe Tonne/Biotonne/Papiertonne wurde nicht geleert.
- Мій бак для сміття заповнений неправильно. Що я можу зробити?
Meine Tonne ist falsch befüllt, was kann ich tun?
- Де я можу отримати жовті пакети/паке-ти для вторинної переробки відходів?
Wo kann ich gelbe Säcke/Wertstoffsäcke bekommen?
- Я хотів би перезамовити сміттєві баки/контейнери.
Ich möchte die Tonnen/Behälter umbestellen.
- Де знаходиться найближчий пункт збору відходів?
Wo ist die nächste Abfallsammelstation?

- Де знаходяться муніципальні кон-тейнери для старого одягу?
Wo gibt es kommunale Container für Altkleider?
- Де знаходяться контейнерні майданчи-ки для пляшок/...?
Wo sind Containerstandplätze für Flaschen/...
- Де можна утилізувати відпрацьоване мастило/використані шини?
Wo kann ich Altöl/Altreifen abgeben?
- У які дні вивозять баки з побутовим сміттям/баки для органічних відходів/баки для паперу?
An welchen Tagen erfolgen die Leerungen der Restmülltonne/ Biotonne/Papiertonne?
- Де я можу утилізувати небезпечні від-ходи/зламани електронні прилади?
Wo kann man Problemabfälle/Elektroschrott abgeben?
- Куди я можу здати старі CD та DVD-диски?
Wo kann ich alte CDs und DVDs abgeben?
- Куди я можу здати великогабаритні відходи?
Wo kann man Sperrmüll abgeben?
- Я хочу зареєструватися на вивезення великогабаритних відходів.
Ich möchte einen Sperrmülltermin anmelden.
- Як правильно утилізувати електропри-лади та енергоощадні лампи?
Wie sollen Elektrogeräte und Energiesparlam- pen richtig entsorgt werden?
- Де розташовані центри переробки?
Wo befinden sich die Wertstoffhöfe?
- Коли працює центральне сміттєзвали-ще/центри переробки?
Wann sind die Öffnungszeiten der Zentraldepo- nie/Wertstoffhöfe?

Екологічно чистий ремонт Umweltfreundlich renovieren

Екологічно чистий ремонт, заснований на використанні нешкідливих будівельних матеріалів та енергоефективних технологій, може зменшити використання токсичних матеріалів та підвищити енергоефективність будівель.

Екологічні поради для свідомого дизайну інтер'єру

Nachhaltige Tipps für eine bewusste Raumgestaltung

У магазинах будівельних матеріалів є багато варіантів шпалер, фарб і лаків для стін. Скористайтеся наявним вибором екологічно чистих і безпечних продуктів.

Поради щодо свідомого вибору продуктів для облаштування вашого будинку:

Tipps für eine bewusste Produktauswahl zur Verschönerung Ihres Zuhauses:

- ▶ Уникайте шкідливих лаків і фарб в приміщенні, обираючи повітропроникні матеріали, які регулюють вологість і сприяють здоровому клімату в приміщенні. Звертайте увагу на рівень токсичних речовин.
- ▶ Дешеві фарби часто вимагають вдвічі більшої кількості, що погано впливає на ваш гаманець, а також на ваше здоров'я та навколишнє середовище.
- ▶ Перевірте, чи мають продукти маркування «Еко», «Органічна фарба» або знак «Блакитний ангел» та виготовлені на водній основі.
- ▶ Дослідження показують, що фарби на водній основі та зі зменшеним вмістом розчинників відповідають або навіть пе-

ревершують характеристики фарб на основі розчинників.

- ▶ Зверніть увагу на те, що фарба та поверхня повинні добре суміщатися. Часто потрібна порада фахівця.

Залишки та очищення

Reste und Reinigung

Після використання лаків або фарб, надлишки матеріалу з пензлів слід спочатку розподілити на папері або тканині. Для очищення дисперсійних лаків або фарб часто достатньо води та мийного засобу для рук. Розріджувачі та засоби для чищення пензлів на 100 % складаються з агресивних розчинників. Уникайте контакту зі шкірою, вдихання або проковтування! Після очищення залишки слід утилізувати як небезпечні відходи.

Приклади для діалогу

Dialogmuster

- Де я можу утилізувати свої будівельні відходи?
Wo kann ich meinen Bauabfall entsorgen?
- Як правильно чистити пензлі після роботи з лаками та фарбами?
Wie reinigt man Pinsel nach der Verwendung von Lacken oder Farben richtig?
- Як утилізувати відходи від шпалер?
Wie sollten Tapetenreste entsorgt werden?
- Які матеріали підходять для екологічно чистого ремонту?
Welche Materialien eignen sich für eine nachhaltige Renovierung?
- Як можна підвищити енергоефективність будівель?
Wie kann die Energieeffizienz von Gebäuden verbessert werden?
- На які печатки та сертифікати слід звертати увагу, обираючи продукцію?
Welche Siegel und Zertifizierungen sollte ich bei der Produktauswahl beachten?
- Де я можу отримати пораду фахівця для прийняття рішення про покупку?
Wo erhalte ich kompetente Fachberatung für meine Kaufentscheidung?
- Які небезпечні відходи утворюються під час прибирання?
Welche Art von Rückständen fallen bei der Reinigung als Sondermüll an?

Корисно знати *Gut zu wissen*

Обирайте фарби, що пропускають повітря, та фарби без шкідливих речовин зі знаком «Блакитний янгол». Високоякісні фарби є більш економічними та екологічно чистими. Утилізуйте залишки фарби в екологічно безпечний спосіб, щоб захистити своє здоров'я та навколишнє середовище.

Як можна заощаджувати енергію у своїй квартирі?

Was muss ich tun, wenn ich in meiner Wohnung Energie sparen möchte?

Як правильно провітрювати приміщення? Wie lüfte ich richtig?

Які електроприлади вибирати, щоб заощаджувати енергію?

Wie spare ich bei der Auswahl von Elektrogeräten Energie?

Економія енергії у повсякденному житті Energiesparen im Alltag

Ефективне використання енергії у повсякденній діяльності має вирішальне значення для мінімізації споживання енергії, зменшення викидів CO₂ і в такий спосіб активно сприяти захисту клімату. Свідоме споживання енергії та використання енергоефективних технологій може не тільки зменшити забруднення навколишнього середовища, але й скоротити довгострокові витрати та зберегти ресурси для майбутніх поколінь.

Економне використання холодильників і морозильних камер

Sparsame Nutzung von Kühl- und Gefriergeräten

Енергоощадні прилади відіграють важливу роль у зменшенні витрат домогосподарств на електроенергію, часто до 20 %. Їхнє енергоспоживання залежить від різних факторів, наприклад, від того, скільки тепла всередині й наскільки добре вони відводять його назовні. Основна мета – підтримувати потрібну температуру охолодження всередині. Маркування таких приладів допомагає споживачам приймати енергоефективні рішення та зменшувати свої витрати.

- ▶ В ідеалі розміщуйте холодильники та морозильні камери в приміщеннях з низьким рівнем опалення або взагалі без нього, наприклад, у підвалі, щоб мінімізувати споживання енергії. Уникайте близькості до джерел тепла, таких як плити та прямі сонячні промені.
- ▶ Зменшуйте енергоспоживання холодильників і морозильних камер, мінімізуючи утворення намерзання. Дайте розігрітій їжі охолонути перед тим, як ставити її в холодильник.
- ▶ Розташовуйте продукти в холодильнику та морозильній камері так, щоб мінімізу-

вати час відкривання дверцят і зменшити доступ теплого повітря.

- ▶ Негайно замінійте дефектні дверні ущільнювачі, щоб запобігти втраті енергії.
- ▶ Зберігайте продукти при температурі 7 °C у холодильнику та мінус 18 °C у морозильній камері, щоб мінімізувати споживання енергії.
- ▶ Вимикайте прилад, якщо він не буде використовуватися протягом тривалого часу, ретельно очищуйте його та залишайте дверцята відкритими, щоб запобігти утворенню цвілі.
- ▶ Накривайте продукти в холодильнику кришкою та добре загортайте для заморожування, щоб мінімізувати утворення намерзання. Коротший час відкриття дверцят зменшує потрапляння вологи.
- ▶ Розморозуйте прилад принаймні раз на рік, якщо він не має функції автоматичного розморозування.
- ▶ Купуючи холодильник вибирайте відповідний дизайн і розмір, щоб не витрачати енергію даремно. Зверніть увагу на клас енергоефективності A+++ , щоб мінімізувати споживання енергії та заощадити витрати надовго.

Корисно знати *Gut zu wissen*

Невеликі електроприлади, такі як електрочайники, яйцеварки, хлібопечки та міні-печі, є практичними та економічними. Вони допомагають швидко нагріти воду або приготувати їжу і споживають менше електроенергії, ніж великі плити. Таким чином ви можете використовувати енергію ефективно та цілеспрямовано.

Знайдіть «крадіїв» електроенергії Finden Sie die Stromdiebe

Щоб визначити, які з ваших приладів не є економічними, ми рекомендуємо використовувати лічильник витрат електроенергії або монітор енергоспоживання. Ці вимірювальні прилади підходять майже для всієї електричної побутової техніки, домашньої електроніки, водонагрівачів з електричним приводом і супутникових ресиверів з вилкою і напругою 230 вольтів. Вводячи ваш тариф на електроенергію, монітор визначає споживання електроенергії та потужності, витрати енергії та витрати на її споживання.

Монітори витрат на електроенергію та інші вимірювальні прилади можна придбати у спеціалізованих магазинах електроніки та будівельних матеріалів. Крім того, їх можна позичити в окремих установах, таких як центри споживчих та енергетичних консультацій, а також у муніципальних комунальних службах та електропостачальних компаніях.

Перелік цих центрів ви також знайдете на сайті www.no-e.de.

Купуючи електроприлади, звертайте увагу на маркування енергоспоживання.

Уникайте простою Leerlauf vermeiden

Найефективніший метод проти надмірного енергоспоживання – це постійно вимикати електроприлади. Хоча спочатку це може здатися незручним, але допоможе заощадити ваші гроші, оскільки багато приладів все ще споживають велику кількість електроенергії в режимі очікування.

Для електроприладів, які неможливо вимкнути, ефективною альтернативою є розетки або подовжувачі, що вимикаються. Подовжувач дає змогу відключити кілька пристроїв і блоків живлення від електромережі та увімкнути їх знову одним дотиком пальця. Розташуйте подовжувач так, щоб вимикач завжди був легкодоступним. Постійне використання таких автоматичних подовжувачів може зменшити втрати в режимі очікування до 95 %. Існують також розетки, які можна вмикати й вимикати для окремих приладів.

Економія електроенергії зі зручністю: пункторегульовальні апарати Stromsparen mit Komfort: Vorschaltgeräte

Пункторегульовальні апарати – це практичне рішення для забезпечення зручності дистанційного керування та одночасної економії електроенергії. Вони переривають непотрібні потоки енергії, автоматично відключаючи пристрої від електромережі після використання. Ці прилади підходять для побутової електроніки, офісної техніки та комп'ютерних периферійних пристроїв.

Економія енергії під час опалення та охолодження приміщень

Beim Heizen und Kühlen der Räume Energie sparen

Оптимізація опалення та економія енергії

Optimale Heizungsnutzung und Energiesparen

На опалення припадає близько 70 % енергоспоживання домогосподарств. Щоб заощадити енергію без великих інвестицій, слід стежити за тим, щоб радіатори не були заставлені меблями, вікна не відчинялися, коли опалення повністю ввімкнене, і підтримувати відповідну температуру в приміщенні. Ці заходи вже роблять значний внесок у захист клімату і дозволяють заощадити кілька сотень євро на рік.

Заощаджуйте енергію за допомогою «розумних» термостатів

Energie sparen mit smarten Thermostaten

«Розумні» термостати можуть зменшити витрати на опалення. Вони регулюють температуру автоматично і, залежно від моделі, також через Wi-Fi. Вони враховують різні фактори, такі як погода, присутність мешканців та інші впливи. Таке цілеспрямоване регулювання дозволяє ефективніше використовувати опалення, що сприяє зниженню витрат на електроенергію.

- ▶ «Розумні» термостати допомагають економити енергію, використовуючи систему опалення ефективніше.
- ▶ Температура регулюється автоматично, залежно від таких факторів, як погода та присутність мешканців.
- ▶ Багатьма моделями можна керувати за допомогою додатку через Wi-Fi, що доз-

воляє змінювати налаштування навіть під час подорожі.

- ▶ Деякі термостати можуть розпізнавати, чи знаходиться хтось у приміщенні, і відповідно регулювати температуру.
- ▶ Ефективніше використання опалення може зменшити витрати на нього в довгостроковій перспективі.
- ▶ «Розумні» термостати часто можна інтегрувати у вже наявну систему «розумного» будинку, щоб забезпечити централізоване управління системами опалення та кондиціонування.
- ▶ Перед покупкою слід перевірити, чи сумісний термостат з наявною системою опалення.
- ▶ Багато «розумних» термостатів розроблені таким чином, що їх можна встановити без професійної допомоги.

Корисно знати

Gut zu wissen

Ефективне використання енергії мінімізує споживання, зменшує викиди CO₂ та сприяє захисту клімату. Свідоме споживання енергії зменшує забруднення навколишнього середовища, скорочує витрати та зберігає ресурси для майбутніх поколінь.

Енергоефективне опалення та провітрювання Energieeffizientes Heizen und Lüften

Опалення за потребою Heizen nach Bedarf

Знижуйте температуру в приміщенні на кілька градусів до приблизно 18 °C вночі або коли вас немає вдома; ще нижчу температуру рекомендується встановлювати на довші періоди відсутності. Знижуйте температуру в приміщенні вночі на п'ять градусів. Сучасні системи опалення дозволяють централізовано контролювати ефективне зниження температури в приміщенні.

Правильно провітрюйте Richtig Lüften

Уникайте постійного провітрювання з нахиленими вікнами, оскільки це марно витрачає енергію і може призвести до сильного охолодження приміщення. Натомість ефективніше провітрювати кілька разів коротко та інтенсивно – бажано з протягом і широко відкритими вікнами. Під час провітрювання зменшуйте температуру на термостаті, щоб ефективно заощаджувати енергію.

Ущільнення вікон та запобігання тепловтрапам Fensterabdichtung und Vermeidung von Wärmeverlust

Закрийте стики та щілини за допомогою недорогих ущільнювачів або нових кромкових профілів. Цей захід не лише зменшує втрати енергії, але й забезпечує достатню кількість вологого повітря в приміщенні, яке сприймається як більш приємне та корисне для здоров'я. Уникайте «таємного» безперервного провітрювання через негерметичні вікна.

Ролети, жалюзі та штори Rollläden, Fensterläden und Gardinen

Закривайте ролети, жалюзі та штори на ніч, щоб зменшити втрати тепла через скло та рами. Одне лише закриття жалюзі може зменшити тепловтрати через вікно більш ніж на 20 %. Закриті штори посилюють цей ефект і роблять позитивний внесок у споживання теплової енергії.

Уникнення накопичення тепла на радіаторах Vermeidung von Wärmestau an Heizkörpern

Уникайте використання панелей та меблевих елементів на радіаторах, оскільки вони можуть перешкоджати віддачі тепла в кімнату і збільшувати витрати на опалення приблизно на 5 %. Опускання штор над радіаторами збільшує тепловтрати, оскільки тепло виходить через вікна.

Ощадливо використовуйте допоміжні електронагрівачі Elektrische Zusatzheizungen sparsam einsetzen

Допоміжні електронагрівальні прилади, такі як тепловентилятори та радіатори, слід використовувати лише в екстрених випадках, оскільки їх постійне використання є марною тратою енергії та грошей.

Поради з енергоощадження на літо: зберігайте холодну голову!

Energiespartipps für den Sommer: Einen kühlen Kopf behalten!

У спекотні літні дні температура в приміщенні часто підіймається до понад 30 °C.

Цей ефект посилюється щільною урбанізацією, дефектами будівель та поведінкою користувачів. Сонячне світло через вікна нагріває повітря, а стіни та вікна поглинають сонячну енергію і віддають тепло. Тепле повітря проникає через відчинені вікна та нещільності, а люди та електроприлади, такі як плити, телевізори та холодильники, також виступають джерелами тепла.

Поради для приємного клімату в приміщенні в спекотну пору

Tipps für ein angenehmes Raumklima in heißen Zeiten

- ▶ Використовуйте сонцезахисні засоби, такі як штори або жалюзі, щоб запобігти надмірному нагріванню приміщення.
- ▶ Покращуйте ізоляцію, щоб зменшити поглинання та передачу тепла.
- ▶ Запобігайте потраплянню теплого зовнішнього повітря, тримаючи вікна закритими вдень. Натомість провітрюйте вночі або вранці.
- ▶ Вночі використовуйте протяги, відкриваючи всі вікна та двері між кімнатами, щоб впустити прохолодне повітря ззовні.
- ▶ Вентилятори створюють відчуття прохолоди в приміщенні, а рослини сприяють охолодженню внаслідок випаровування вологи.
- ▶ Уникайте додаткових джерел тепла, вимикаючи електроприлади, які не використовуються.
- ▶ Уникайте використання кондиціонерів через їх високе енергоспоживання та покладайтеся на ефективні конструктивні заходи.

Приклади для діалогу Dialogmuster

- Я хотів би дізнатися про економію енергії вдома/...
Ich möchte mich über Energiesparen im Haushalt/... informieren.
- Як зробити свою квартиру/свій будинок більш енергоефективними?
Was kann ich tun, um die Wohnung/das Haus energieeffizienter einzurichten?
- Як оптимізувати використання опалення для економії енергії?
Wie optimiert man die Heizungsnutzung, um Energie zu sparen?
- Я хотів би купити енергоощадні лампочки.
Ich möchte energiesparende Glühbirnen kaufen.
- Де я можу знайти акумуляторні батарейки?
Wo finde ich wiederaufladbare Batterien?
- Я хотів би придбати детектори диму. Чи є енергоощадні моделі?
Ich möchte Rauchmelder kaufen. Gibt es energiesparende Modelle?
- Чи існує водоощадна пральна машина?
Gibt es eine wassersparende Waschmaschine?
- Який клас енергоспоживання цього холодильника/цієї пральної машини/...?
Welche Energieklasse hat der Kühlschrank/die Waschmaschine/...?
- Скільки ват має цей пилосос/...?
Wie viel Watt hat der Staubsauger/...?

Як я можу пересуватися без шкоди для довілля і як можна рідше користуватися автомобілем?

Wie bewege ich mich umweltfreundlich fort und was unterstützt mich dabei, öfter auf das Auto zu verzichten?

Екологічно чисті транспортні засоби Umweltfreundliche Mobilität

Зменшення транспортних викидів сприяє захисту навколишнього середовища, позитивно впливає на якість повітря та рівень CO₂, а також на здоров'я та клімат. Інвестиції в альтернативні види транспорту, такі як громадський транспорт, велосипед та електромобілі, покращують якість життя в містах та сприяють низьковуглецевому майбутньому.

Їзда на велосипеді є екологічно чистою та корисною для здоров'я
Radfahren ist umweltfreundlich und bietet gesundheitliche Vorteile

- ▶ Частіше користуйтеся велосипедом: це не тільки краще для гаманця, але й зміцнює здоров'я та підтримує навколишнє середовище.
- ▶ Купуючи велосипед, звертайте увагу на якість бренду: це гарантує довговічність велосипеда та його компонентів, що, в свою чергу, сприяє вашій безпеці.
- ▶ Їзда на велосипеді – один з найкорисніших для здоров'я видів спорту на витривалість.
- ▶ Регулярні тренування на велосипеді збільшують об'єм серця та покращують еластичність кровоносних судин.
- ▶ Позитивними ефектами є зниження частоти серцевих скорочень у стані спокою та більш ефективне дихання.
- ▶ Їзда на велосипеді сприяє зниженню ваги та не шкодить суглобам. При швидкості 20 км/год ви спалюєте близько 500 калорій на годину.
- ▶ За даними ВООЗ, лише 30 хвилин щоденних фізичних вправ достатньо, щоб значно покращити своє здоров'я та самопочуття.
- ▶ Приклади великих компаній показують,

що чим частіше співробітники їздять на велосипеді, тим менше вони беруть лікарняні.

Місцевий громадський транспорт
ÖPNV = Öffentlicher Personennahverkehr

- ▶ Використовуйте автобуси та поїзди як екологічно чистий та кліматично сприятливий транспорт! У порівнянні з автомобілями або літаками, ви активно допомагаєте захистити навколишнє середовище.
- ▶ Прийміть легке рішення та заощаджуйте гроші: придбайте абонементні квитки або квитки зі знижкою, такі як BahnCard або Deutschlandticket.
- ▶ Дізнайтесь про пропозиції службових квитків на вашому робочому місці, щоб зручно та недорого добиратися на роботу.

Купівля автомобіля з урахуванням впливу на довілля та альтернативи
Klimabewusster Autokauf und Alternativen

- ▶ Зробіть вибір на користь автомобіля з низьким споживанням палива та енергії й низьким рівнем викидів CO₂.
- ▶ Це не обов'язково має бути ваш власний автомобіль: якщо вам не потрібен транспортний засіб щодня, спільне користування автомобілем є хорошою альтернативою його придбанню.

Корисно знати *Gut zu wissen*

Автобуси та поїзди безпечніші, екологічніші та часто дешевші. Використовуйте час у дорозі ефективно, працюючи або читаючи замість їзди за кермом.

Екологічно чистий вибір автомобіля: бензин, дизель, газ чи електромобіль

Umweltfreundliche Autowahl: Benzin, Diesel, Gas oder Elektro

Вибір екологічно чистого автомобіля залежить від того, як ви хочете його використовувати. На сайті EcoTopTen інституту екології Öko-Institut та в екологічному переліку транспортного клубу Німеччини VCD ви знайдете інформацію про різні типи автомобілів, в тому числі про електромобілі. Перевага електромобілів полягає в тому, що вони не забруднюють навколишнє середовище і працюють тихіше.

Енергетична етикетка ЄС EU-Energielabel для автомобілів надає інформацію про споживання енергії та викиди CO₂.

Спільне користування автомобілем (каршерінг)

Carsharing

Спільне користування автомобілем або каршерінг є вигідною альтернативою власному авто, особливо якщо ви не користуєтесь ним щодня і проїжджаєте менше ніж 10 000 кілометрів на рік. Цей варіант не тільки зручний, але й економічно вигідний, оскільки ви економите на високих фіксованих витратах на купівлю та страхування, а також не турбуєтесь про технічне обслуговування автомобіля.

Приклади для діалогу *Dialogmuster*

- Де я можу придбати гібридний автомобіль?
Wo kann ich ein Hybridfahrzeug kaufen?
- Скільки CO₂ виділяє цей автомобіль?
Wie viel CO₂ stößt das Auto aus?
- Мене потрібно підвезти до ...
Ich suche eine Mitfahrgelegenheit nach ...
- Чи є в цьому місті каршерінг?
Gibt es in dieser Stadt Carsharing?
- На що слід звернути увагу, щоб купити екологічно чистий автомобіль?
Was sollten Sie beim Kauf eines umweltfreundlichen Autos beachten?
- Як можна ефективно зменшити викиди CO₂?
Wie können Verkehrsemissionen effektiv reduziert werden?
- Які види транспорту є екологічно чистішими та призводять до зменшення викидів?
Welche Verkehrsmittel sind umweltfreundlicher und emissionsärmer?
- Чому каршерінг є вигідною альтернативою власному автомобілю?
Warum ist Carsharing eine vorteilhafte Alternative zum eigenen Auto?
- Як працює каршерінг і які переваги він пропонує?
Wie funktioniert Carsharing und welche Vorteile bietet es?

На що слід звернути увагу, якщо я хочу обробляти свій сад або балкон екологічно чистим способом?

Worauf muss ich achten, wenn ich meinen Garten oder Balkon umweltfreundlich bewirtschaften will?

Екологічно чисте садівництво Umweltfreundliches Gärtnern

Екологія також відіграє важливу роль у саду: сівозмінна та органічні добрива сприяють здоров'ю ґрунту та біорізноманіттю. Крім того, натуральні сади з місцевими рослинами є різноманітним середовищем існування для рослин і тварин.

Органічне землеробство та вирощування Bio-Landwirtschaft und ökologischer Anbau

Для здорового ґрунту, чистої води та різноманітної дикої природи відмовтеся від пестицидів і покладайтеся на природні методи, такі як змішане вирощування та використання корисних комах.

Виберіть правильне місце Wählen Sie den passenden Standort

Переконайтеся, що ваші рослини мають правильне місце розташування, щоб краще процвітати й бути менш сприйнятливими до хвороб. Дізнавайтесь про специфічні потреби окремих рослин, коли купуєте їх. Цим ви не лише прикрасите свій сад, але й зробите активний внесок у захист навколишнього середовища та клімату. Отримуйте задоволення від садівництва.

Різноманітність для природи Vielfalt für die Natur

Барвисте поєднання місцевих рослин створює середовище існування для різних тварин і підтримує біорізноманіття.

Надавайте перевагу місцевим рослинам Heimische Pflanzen bevorzugen

Замість екзотичних рослин, які мало сприяють екології, обирайте рідні місцеві рослини. Вони часто стійкіші до місцевих кліматичних умов.

Створюйте змішані культури Mischkulturen anlegen

Різні рослини мають позитивну взаємодію. Наприклад, цибуля-порей відлякує морквяну муху, а морква – цибулеву. Висаджування кущової квасолі та чаберу разом захищає від чорної квасолевої попелиці.

Екологічно чиста боротьба зі шкідниками Umweltfreundliche Schädlingsbekämpfung

Замість того, щоб використовувати пестициди, обирайте екологічно чисті альтернативи. Холодна зола після барбекю відлякує попелицю, відвар листя кропиви ефективний проти грибкових інфекцій, а квіти лаванди відлякують мурах.

Захист від шкідників за допомогою сіток Schädlingsabwehr mit Netzen

Використовуйте природні методи для відлякування великих тварин, наприклад, розставляючи сітки над фруктовими деревами або грядками. Таким чином, шкідників можна тримати подалі, не вдаючись до хімічних засобів захисту рослин. Це не тільки сприяє здоров'ю вашої рослинності, але й вашому власному.

Видалення небажаних рослин Entfernen von unerwünschten Pflanzen

Якщо з'являються небажані мохи або трави, використовуйте «грубі» інструменти, такі як граблі або скарифікатор, щоб видалити їх.

Мульчування проти випаровування Mulchen gegen Verdunstung

Покриття ґрунту скошеною травою, соломою або осіннім листям не тільки захищає від бур'янів, але й зменшує випаровування. Це означає, що поливати рослини потрібно рідше, особливо влітку. Садові відходи можна використовувати безпосередньо на грядках як мульчу для стримування бур'янів, утримання вологи й поліпшення ґрунту.

Збирайте дощову воду Regenwasser sammeln

Обов'язково встановіть бочку для збору дощової води. Питна вода стає все дорожчою, а збір дощової води допомагає зменшити витрати на питну воду.

Варіанти утилізації садових відходів Möglichkeiten der Gartenabfallsorgung

Існує кілька способів утилізації садових відходів:

- ▶ **Компостування:** садові відходи, такі як залишки рослин, листя та дрібні гілки, можна перегноїти в саду в компостній ямі або на компостному комбінаті, щоб створити багатий на поживні речовини компост для саду.
- ▶ **Збір зелених відходів:** багато муніципалітетів пропонують послуги зі збору зелених відходів, де вони збираються та переробляються на компост. Ви можете викидати свої садові відходи в спеціальні контейнери для них або віднести у спеціальні пункти збору.

- ▶ **Центр вторинної переробки:** садові відходи можна також відвезти до місцевого центру вторинної переробки, де їх можна передати на компостування або утилізацію.
- ▶ Деякі центри переробки пропонують компост, який ви можете використовувати як природне добриво для своїх рослин.

Різноманітність у саду створює середовище існування для тварин і захищає ваші рослини.

Vielart im Garten schafft Lebensräume für Tiere und schützt Ihre Pflanzen.

Природне та екологічно чисте добриво: простий спосіб

Natürlich und umweltfreundlich düngen: So geht's leicht

Гарний сад без хімічних добрив, безумовно, можливий. Ось кілька простих і природних альтернатив.

Ґрунт без торфу для рослин Torffreie Pflanzenerde

Купуючи ґрунт для рослин, зробіть свідомий вибір на користь продуктів без торфу. Ґрунт без торфу складається з екологічно чистих матеріалів, таких як волокна дерева, перегній кори, компост, глинисті мінерали та гранули лави.

Зберігайте природні території Natürliche Bereiche bewahren

Уникайте регулярного косіння на ділянках, які не потрібні для ігор або відпочинку. Дозвольте травам і рослинам цвісти, щоб зберегти середовище існування для комах, і утримайтеся від створення гравійних садів, які нібито не потребують догляду!

Приклади для діалогу

Dialogmuster

- Я хотів би купити натуральний камінь/... для моєї тераси.
Ich möchte Natursteine/... für meine Terrasse kaufen.
- Я хотів би купити дерев'яні садові меблі.
Ich möchte hölzerne Gartenmöbel kaufen.
- Я хотів би придбати сонячні лампи для саду/...
Ich möchte für den Garten/... Solarlampen kaufen.
- Чи існують місцеві садові центри або розплідники, які продають садові рослини?
Gibt es lokale Gärtnereien oder Baumschulen, die Gartenpflanzen verkaufen?
- Чи можете ви надати мені інформацію про створення садового ставка?
Können Sie mir Informationen über das Anlegen eines Gartenteiches geben?
- Чи продаєте ви екологічно чисті засоби проти водоростей у садовому ставку?
Verkaufen Sie umweltfreundliche Mittel gegen Algen für den Gartenteich?
- Де і як я можу зробити компост?
Wo und wie kann ich einen Kompost anlegen?
- Які методи можна використовувати для компостування?
Welche Methoden können zur Kompostierung verwendet werden?

- Які існують екологічно чисті методи боротьби зі шкідниками?
Welche umweltfreundlichen Methoden gibt es zur Schädlingsbekämpfung?
- Які існують екологічно безпечні методи видалення небажаних рослин?
Welche umweltfreundlichen Methoden gibt es, um unerwünschte Pflanzen zu entfernen?
- Які існують альтернативи хімічним засобам захисту рослин?
Welche Alternativen gibt es zu chemischen Pflanzenschutzmitteln?
- Де я можу знайти інформаційну брошуру про екологічно чисте садівництво?
Wo kann ich eine Infobroschüre über nachhaltiges Gärtnern finden?
- Які природні добрива підходять для екологічно чистого підживлення?
Welche natürlichen Düngemittel eignen sich für eine umweltfreundliche Düngung?
- Як можна боротися з бур'янами природним шляхом?
Wie kann Unkraut auf natürliche Weise kontrolliert werden?
- Як ефективно збирати дощову воду?
Wie kann man Regenwasser effektiv sammeln?
- Які ємності найкраще підходять для збору дощової води?
Welche Behälter eignen sich am besten zum Sammeln von Regenwasser?
- Де я можу утилізувати свої садові відходи/зелені відходи/...?
Wo kann ich meinen Gartenabfall/Grünschnitt/... entsorgen?

Яку роль відіграє охорона природи в Німеччині?

Welche Rolle spielt Naturschutz in Deutschland?

Як правильно поводитися на природі?

Wie verhalte ich mich richtig in der Natur?

Яку користь я сам/сама можу отримати від охорони природи?

Welchen Nutzen habe ich selbst vom Naturschutz?

Охорона природи, лісів та водних ресурсів Naturschutz, Wälder und Gewässer

Захист зелених насаджень і луків має вирішальне значення для біорізноманіття. Такі заходи, як уникнення негативного втручання, дбайливе ставлення та використання екологічно чистих продуктів, є ключовими для захисту цих середовищ існування та збереження їх для майбутніх поколінь.

Охорона природи відіграє важливу роль, а також пропонує багато переваг для кожної людини. Німеччина має розгалужену мережу природних заповідників (понад 8 000 визначених територій), які складають майже 4 % площі країни. Ці природоохоронні території мають важливе значення для збереження біорізноманіття та забезпечують середовище існування для багатьох видів, що перебувають під загрозою зникнення. Охорона природи в Німеччині міцно закріплена як на законодавчому, так і на інституційному рівні, а Федеральне агентство з охорони природи відіграє центральну роль у впровадженні природоохоронного законодавства та просуванні природоохоронних проєктів.

Охорона природи також має економічне значення, оскільки створює робочі місця в різних сферах, таких як екологічно чистий туризм, лісове господарство, органічне сільське господарство та відновлювані джерела енергії, а також сприяє інноваціям та дослідженням в екологічному секторі.

Охорона природи також має численні переваги для людини: природні парки та заповідні території слугують важливими зонами відпочинку і роблять значний внесок у якість життя та покращення психічного стану. Непошкоджене природне середовище забезпечує свіже повітря, чисту воду та здорову їжу, що безпосередньо впливає на наше здо-

ров'я. Крім того, природні заповідники пропонує можливість для унікального досвіду спілкування з природою та екологічної освіти, що сприяє розумінню екологічних взаємозв'язків.

Захист природних ресурсів, таких як вода, родючі ґрунти та біорізноманіття, забезпечує нашу життєдіяльність та сприяє захисту клімату, що приносить користь усім нам, пом'якшуючи екстремальні погодні явища. Крім того, охорона природи часто сприяє виробництву високоякісних регіональних харчових продуктів, які нам, споживачам, ідуть на користь.

Підсумовуючи, можна сказати, що охорона природи в Німеччині має не лише екологічне, але й економічне та соціальне значення. Кожна людина отримує користь завдяки вищій якості життя, міцнішому здоров'ю та різноманітним можливостям пізнавати природу та насолоджуватися нею.

Якщо здорові екосистеми приносять користь усім нам, то що ми самі можемо зробити для того, щоб вони залишалися такими? Ось кілька важливих заходів для захисту природи:

Уникайте втручання

Vermeidung von Eingriffen

Не знищуйте та не руйнуйте природну рослинність. Залишайтеся на позначених стежках і уникайте перебування в чутливих

біотопах, таких як водно-болотні угіддя або луки з польовими квітами.

Дбайливе ставлення до природи

Rücksichtsvolles Verhalten

Намагайтеся не залишати після себе сміття. Забирайте сміття з собою та викидайте його належним чином у відведені для цього контейнери. Це не тільки захистить навколишнє середовище, але й збереже зелені насадження чистими та привабливими.

Використовуйте екологічно чисті продукти

Verwendung umweltfreundlicher Produkte

Для пікніка використовуйте посуд, придатний до біологічного розпаду або посуд та пляшки для води багаторазового використання. Це зменшує кількість відходів та мінімізує негативний вплив на навколишнє середовище.

Захист тваринного світу

Schonung der Tierwelt

Тримайтеся на відстані від диких тварин і спостерігайте за ними здалеку. Не намагайтеся їх годувати та поважайте те, що вони хочуть без перешкод пересуватися у своєму природному середовищі існування.

Свідоме дозвілля

Bewusste Freizeitgestaltung

Плануйте своє дозвілля так, щоб якомога менше впливати на навколишнє середовище. Подбайте про те, щоб не завдати незворотної шкоди місцям для пікніків або лісам.

Інформуйте та підвищуйте обізнаність

Informieren und sensibilisieren

Передавайте свої знання, показуйте приклад і підвищуйте обізнаність про важливість захисту природних ресурсів.

Зелені зони

Grünanlagen

Відпочинок у зелених зонах та на луках пропонує багато можливостей для занять спортом, ігор та відпочинку на природі. Будьте уважними до рослинності та не допускайте заповідання їй незворотної шкоди. Уникайте особливо вразливих ділянок, які є місцями проживання рідкісних рослин і тварин.

Дотримуйтесь основних правил поведінки для забезпечення гармонійного співіснування та охорони природи. За необхідності дотримуйтесь правил конкретного парку, оскільки вони можуть відрізнятися залежно від регіону:

- ▶ Залишайтеся на стежках: дотримуйтесь промаркованих стежок, щоб захистити рослинність.
- ▶ Не відпускайте собак: у більшості парків, за винятком спеціально відведених для цього місць, собак потрібно тримати на повідці. Щоб захистити диких тварин під час сезону парування та розмноження, собак потрібно тримати на повідці по всій Німеччині з 1 квітня по 15 липня. Собакам також заборонено перебувати на дитячих майданчиках.
- ▶ Ігри з м'ячем: вони часто дозволені лише у спеціально відведених місцях.

Відкрите вогнище та барбекю

Offenes Feuer und Grillen

Відкрите вогнище, в тому числі барбекю, заборонені на майже всіх зелених і відкритих територіях, щоб запобігти пожежам і забрудненню навколишнього середовища. Відкрите вогнище та розпечене вугілля можуть швидко призвести до небезпечних пожеж і пошкодити чутливу рослинність. Тому барбекю слід робити лише у спеціально відведених

для цього місця і вживати наступних заходів безпеки:

- ▶ Перед приготуванням барбекю переверте місце на наявність сухої трави або інших легкозаймистих матеріалів і тримайте поруч вогнегасник або воду.
- ▶ Після приготування барбекю вугілля має бути повністю погашене та охолоджене, перш ніж викидати його разом з іншими відходами (у деяких парках для цього передбачені спеціальні сміттєві баки).

У більшості зелених зон можна влаштувати пікніки. Але, будь ласка, забирайте своє сміття з собою і не залишайте нічого навколо:

- ▶ Утилізація відходів: викидайте сміття у відведені для цього контейнери. У багатьох парках є спеціальні баки для різних видів сміття. В іншому випадку, будь ласка, візьміть його з собою додому і викиньте у відповідні контейнери там.
- ▶ Будьте уважні до інших відвідувачів: намагайтеся не шуміти та поважайте особистий простір інших людей.
- ▶ Рослини й тварини: з метою захисту природної флори й фауни, як правило, заборонено зривати рослини або годувати тварин.
- ▶ Їзда на велосипеді та використання спортивного інвентарю: у парках часто заборонено їздити на велосипедах, роликових ковзанах тощо.
- ▶ Вхід у зони з обмеженим доступом: газони або інші зони озеленення можуть бути закриті для відвідування, щоб забезпечити зростання посіву або нових насаджень.
- ▶ Вживання алкоголю: у багатьох парках заборонено вживати алкоголь, особливо на дитячих майданчиках.

- ▶ Недотримання цих правил може призвести до штрафів, оскільки виконання паркових правил контролюється місцевою владою. Бажано дізнатися про конкретні правила перед відвідуванням парку, щоб уникнути непорозумінь і захистити природні зони. Ми, користувачі, також несемо відповідальність за збереження зелених насаджень для місцевого відпочинку.
- ▶ Тож обирайте відповідне місце та насолоджуйтеся смачною їжею в зеленому оточенні й бажано в хорошій компанії!

Важливо знати *Gut zu wissen*

Недбало викинуті недопалки – найпоширеніший продукт відходів у природі. Вони містять до 7 000 різних токсичних речовин і складаються з пластику, що дуже повільно розкладається і залишається в навколишньому середовищі назавжди у вигляді мікропластику. Маленькі діти та тварини наражаються на серйозний ризик для здоров'я, якщо ковтають недопалки.

Приклади для діалогу

Dialogmuster

- Як можна ефективно захистити зелені насадження та луки?
Wie können Grünflächen und Wiesen effektiv geschützt werden?
- Як ми можемо допомогти захистити тварин і рослини в зелених зонах і парках?
Wie können wir dazu beitragen, Tiere und Pflanzen auf Grünflächen und in Parkanlagen zu schützen?
- Чи можна нам влаштувати пікнік/наметне містечко/... у цьому природному парку/на березі річки?
Dürfen wir in diesem Naturpark/Flussufer picknicken/zelten/...?
- Які обмеження існують у цій лісовій зоні?
Welche Beschränkungen gibt es in diesem Waldgebiet?
- Чому охорона зелених зон та парків важлива для біорізноманіття?
Warum ist der Schutz von Grünflächen und Wiesen für die Artenvielfalt wichtig?
- Як екологічно чисті продукти підтримують захист зелених насаджень та луків?
Wie unterstützen umweltfreundliche Produkte den Schutz von Grünflächen und Wiesen?
- Який орган відповідає за охорону природи в Німеччині?
Welche Behörde ist für den Naturschutz in Deutschland zuständig?
- Чому не можна годувати тварин у парках?

Warum darf man Tiere in Parks nicht füttern?

- Чому важливо триматися на відстані від диких тварин?
Warum ist es wichtig, Abstand zu wildlebenden Tieren zu halten?
- Яку користь для здоров'я мають природні заповідники?
Welche Vorteile bieten Naturschutzgebiete für die Gesundheit?
- Що потрібно перевірити перед тим, як смажити м'ясо на майданчику для барбекю?
Was muss vor dem Grillen am Standplatz überprüft werden?
- Як слід утилізувати вугілля після приготування барбекю?
Wie sollten die Kohlen nach dem Grillen entsorgt werden?
- Чому недопалки є екологічною проблемою?
Warum stellen Zigarettenstummel ein Umweltproblem dar?
- Що надовго залишається від недопалків у навколишньому середовищі?
Was bleibt von Zigarettenstummeln dauerhaft in der Umwelt?
- Скільки токсинів містять недопалки?
Wie viele Giftstoffe enthalten Zigarettenstummel?
- Чому недопалки небезпечні для тварин?
Warum sind Zigarettenstummel für Tiere gefährlich?
- Яка існує небезпека для маленьких дітей, якщо вони ковтають недопалки?
Welche Gefahr besteht für Kleinkinder, wenn sie Zigarettenstummel verschlucken?

Неконтрольовані звалища сміття: прихована екологічна небезпека

Wildmüllkippen: Eine Umweltgefahr im Verborgenen

Стихійні сміттєзвалища – це незаконні звалища відходів поза містом, які можуть варіюватися від невеликої кількості побутового сміття та садових відходів до будівельного сміття та небезпечних матеріалів. Непомічені, вони можуть мати серйозні наслідки для довкілля. Адже ці скупчення відходів не лише забруднюють ландшафт і погіршують його естетичний вигляд, але й загрожують тваринному та рослинному світу. Пластикові відходи, наприклад, можуть задушити тварин або завдати серйозної шкоди здоров'ю, якщо їх проковтнути. Токсичні речовини з небезпечних відходів можуть просочуватися в ґрунт і ґрунтові води, завдаючи довгострокової шкоди навколишньому середовищу і ставлячи під загрозу здоров'я людей і тварин.

Викидання садових відходів також є дуже проблематичним, оскільки може призвести до поширення інвазивних видів рослин (неофітів), які витісняють місцеві види й порушують екологічну рівновагу.

Ліквідація таких звалищ є дорогим і трудомістким завданням для муніципалітетів та органів влади, часто за допомогою волонтерів та екологічних організацій.

Робіть правильно: утилізуйте відходи належним чином, не вивозьте садові відходи до лісу та повідомляйте владу про незаконні звалища (у деяких регіонах є мобільний додаток для повідомлення про знахідки сміття).

Дотримуючись цих правил, ви можете допомогти захистити природу та її мешканців і насолоджуватися природою відповідально.

Важливо знати *Gut zu wissen*

Незаконне скидання відходів становить серйозну загрозу для навколишнього середовища і природи. За це передбачено покарання у вигляді штрафу до 50 000 євро.

Ліси Wälder

Ліси є тихою зоною для людей і тварин, використовуються для відпочинку, забезпечують чисті ґрунтові води та роблять вирішальний внесок у захист клімату. Щоб правильно поводитися в лісі, слід дотримуватися наступних правил:

- ▶ Пересувайтеся промаркованими стежками, щоб не порушувати рослинність і тваринний світ.
- ▶ Не залишайте сміття в лісі, забирайте його з собою.
- ▶ Не розпалюйте багаття, не паліть і не кидайте недопалки, щоб уникнути лісових пожеж.
- ▶ Поводьтеся тихо і не шуміть, особливо в період розмноження та спарювання тварин.
- ▶ Спостерігайте за тваринами лише здалеку і не підгодовуйте їх.

Збираючи ягоди, трави та гриби:

Beim Sammeln von Beeren, Kräutern und Pilzen gilt:

- ▶ Збирайте тільки для власного споживання і в невеликих кількостях.
- ▶ Збирайте тільки ті види, які ви можете безпечно ідентифікувати, оскільки існує ризик отруєння.
- ▶ Звертайте увагу на рослини, що охороняються і які не можна збирати.
- ▶ Не збирайте в природних заповідниках та приватних лісах.

У разі зустрічі з дикими тваринами:

Bei einer Begegnung mit Wildtieren empfiehlt sich:

- ▶ Зберігайте спокій і не робіть метушливих рухів.
- ▶ Зберігайте дистанцію і спостерігайте за твариною лише здалеку.
- ▶ Не годуйте і не торкайтеся тварин.
- ▶ При зустрічі з великими тваринами, такими як дикий кабан, повільно відходьте.
- ▶ Не забирайте з собою знайдених молодих тварин.

Щоб уникнути лісових пожеж:

Um Waldbrände zu vermeiden:

- ▶ Утримайтеся від розведення відкритого вогню та куріння в лісі.
- ▶ Не паркуйте транспортні засоби на сухій траві.
- ▶ Не викидайте скляні пляшки в лісі, оскільки вони можуть стати джерелом вогню.
- ▶ негайно повідомляйте про задимлення або пожежу відповідним органам, набравши 112.

Охорона водних ресурсів Gewässerschutz

Струмки, річки, озера та моря є середовищем існування рослин і тварин, слугують джерелом (питної) води в деяких регіонах і можуть використовуватися для відпочинку.

Використовуючи громадські водойми для відпочинку, слід дотримуватися певних правил:

- ▶ Купання: купання дозволено в багатьох водоймах, але слід звертати увагу на місцеві заборони на купання та гігієнічні правила. Перед тим, як зайти у воду, дізнайтеся про якість води.
- ▶ Остерігайтеся синьо-зелених водоростей: вони розростаються під час спекотного літа й обмежують задоволення від купання. Це відбувається тому, що вони виробляють токсини, які можуть бути шкідливими для вашого здоров'я. Симптомами є нудота, подразнення шкіри та проблеми з диханням. Синьо-зелені водорості часто виглядають як зеленуваті або синюваті-зелені смуги або «килими» на поверхні води. Тому слід уникати ділянок з помітним заростом водоростей і дотримуватися відповідних попереджень (у тому числі в місцевій пресі).
- ▶ Риболовля: для риболовлі, як правило, потрібна ліцензія, і ви повинні дотримуватися відповідних правил рибальства. Звертайте увагу на закриті сезони та обмеження вилову з метою захисту рибних запасів.
- ▶ Катання на човнах: катання на човнах, байдарках або моторних човнах

часто дозволено за умови дотримання відповідних правил. До них відносяться обмеження швидкості та заборона пересування в певних місцях, щоб не турбувати дику природу.

- ▶ Спостереження за природою: багато людей використовують водойми для спостереження за птахами або інших видів діяльності на природі. Тримайтеся на відстані від місць гніздування і не турбуйте тварин.

Дотримуючись цих простих кроків, ви можете активно сприяти захисту та збереженню водних ресурсів у вашому районі.

Збереження біорізноманіття Erhalt der Biodiversität

Водні об'єкти, такі як річки, озера та моря, є середовищем існування рослин, тварин і мікроорганізмів. Охорона водних ресурсів сприяє їхньому виживанню, захищає вразливий екологічний баланс і сприяє різноманітності природних середовищ існування.

Питне водопостачання Trinkwasserversorgung

Однією з головних цілей охорони водних ресурсів є забезпечення людей і тварин чистою питною або промисловою водою. Вона охоплює заходи щодо запобігання забрудненню води та підтримання її якості з метою захисту здоров'я населення.

Відпочинок та дозвілля Erholung und Freizeit

Охорона водних ресурсів має на меті забезпечити чисте та безпечне середовище для відпочинку. Сюди входять такі види діяльності, як плавання, катання на човнах і риболовля. Чисті, здорові води сприяють відпочинку та оздоровленню людини.

Ефективне використання ресурсів Nachhaltige Ressourcennutzung

Охорона водних ресурсів спрямована на відповідальне використання водних ресурсів як для промислових, так і для сільськогосподарських цілей. Мета полягає в тому, щоб гармонізувати потреби у воді різних секторів, не перевантажуючи навколишнє середовище.

Корисно знати Gut zu wissen

Збереження водних ресурсів є важливим і стосується кожного з нас: ми всі можемо зробити так, щоб витрачати менше води, правильно утилізувати відходи та поводитися належним чином під час дозвілля.

Приклади для діалогу Dialogmuster

- Які основні причини забруднення води?
Was sind die Hauptursachen für Gewässerverschmutzung?
- Які заходи необхідні для забезпечення доброї якості води надовго?
Welche Maßnahmen sind erforderlich, um die Wasserqualität langfristig zu sichern?
- Як можна покращити якість води в нашому регіоні?
Wie kann die Wasserqualität in unserem Gebiet verbessert werden?
- Які заходи вживаються для збереження якості води?
Welche Maßnahmen werden ergriffen, um die Wasserqualität zu erhalten?
- Які кроки потрібні для покращення якості води в річках та озерах?
Welche Schritte sind erforderlich, um die Wasserqualität in Flüssen und Seen zu verbessern?
- Чому збереження біорізноманіття є важливим?
Warum ist der Erhalt der Biodiversität wichtig?
- Які заходи вживаються для захисту біорізноманіття?
Welche Maßnahmen werden ergriffen, um die Biodiversität zu schützen?
- Як ми можемо сприяти раціональному використанню ресурсів?
Wie können wir zur nachhaltigen Nutzung von Ressourcen beitragen?

Як я можу приєднатися до екологічних ініціатив?

Wie kann ich mich engagieren?

Де я можу знайти відповідні програми для мене та моїх дітей?

Wo finde ich passende Angebote für mich und meine Kinder?

Як я можу стати прикладом для наслідування для моїх дітей щодо екологічних дій?

Wie werde ich zum Vorbild für meine Kinder was umweltbewusstes Handeln angeht?

Будьмо активними разом! Gemeinsam aktiv werden!

Спільна робота в громадських проектах не лише дозволяє обмінюватися ресурсами та досвідом, але й підвищує обізнаність суспільства про екологічні проблеми. Мобілізуючи людей та організації, можна розробляти та впроваджувати раціональні рішення, які мають довготривалий позитивний вплив на довкілля.

Кампанії з висадки дерев

Baumpflanzaktionen

Спільні кампанії з висаджування дерев – це весело, покращує якість повітря та сприяє біорізноманіттю.

Прибирання пляжів та водойм

Strand- und Gewässerreinigungen

Небайдужі громадяни збираються разом, щоб прибрати сміття з пляжів та берегів річок. Це допомагає захистити водні ресурси.

Міське озеленення

Urban Gardening

Громадські сади на незабудованих територіях сприяють екологічному розвитку міста та формуванню почуття спільноти. Проекти міського озеленення включають всі види садівництва, від садів на балконах до спільних громадських садів на міських відкритих просторах.

Екологічна освіта

Umweltbildung

Організація навчальних курсів, семінарів та заходів, спрямованих на підвищення екологічної обізнаності та популяризацію екологічно безпечної поведінки.

Захист бджіл та комах

Bienen- und Insektenschutz

Ініціативи із захисту бджіл та інших комах-запилювачів сприяють створенню квітучих зон та відмові від шкідливих пестицидів.

Громадські сади

Nachbarschaftsgärten

Спільні сади сприяють вирощуванню місцевих фруктів та овочів і зменшують потребу в довгих транспортних маршрутах.

Лісові проекти

Forstprojekte

Кампанії з озеленення допомагають зберегти біорізноманіття та пом'якшити вплив на клімат.

Особиста відповідальність та екологічна освіта для дітей

Eigenes Engagement und Umweltbildung für Kinder

Відкривайте для себе навколишнє середовище та свій регіон разом зі своїми дітьми. Зв'яжіться з природоохоронними групами, скаутами, молодіжною пожежною командою, іншими молодіжними групами або дізнайтеся про програму «Добровільний екологічний рік» та федеральну добровільну службу охорони природи та навколишнього середовища для підлітків та молоді.

Екологічна освіта

Umweltbildung

Виховання поваги до рослин і тварин має вирішальне значення для розвитку екологічної свідомості у дітей. Батьки можуть зміцнити зв'язок своїх дітей з довкіллям, створюючи спільні подорожі на природу. Зустрічі з тваринами, відповідальність за домашніх улюбленців, участь у заходах та екскурсіях до природничих центрів або зоопарків створюють основу для шанобливого ставлення до природи та довкілля.

Заохочуйте дітей бути ближче до природи та спостерігати за нею

Naturverbundenheit von Kindern fördern und Naturbeobachtungen

Ходіть разом на екскурсії на природу і заохочуйте дітей спостерігати за рослинами й тваринами. Підкреслюйте різноманітність й красу природи.

Розвивайте відповідальність і турботу

Verantwortung und Pflege

Діти вчать брати на себе відповідальність, доглядаючи за рослинами. Регулярний до-

гляд за рослинами, зокрема полив і прополювання, сприяє розумінню важливості турботи та відданості справі.

Розвивайте екологічну свідомість

Umweltbewusstsein

Займаючись садівництвом, діти розвивають глибше розуміння екологічних процесів і цінність харчових продуктів.

Сприяйте здоровому харчуванню

Nachhaltige Ernährung fördern

Вирощування овочів і зелені на власному городі сприяє здоровому харчуванню. Діти можуть ознайомитися з завданнями, пов'язаними з виробництвом рослинної їжі, і навчитися цінувати свіжі, домашні продукти.

Працюйте в команді

Teamarbeit und Zusammenarbeit

Спільне садівництво сприяє єдності та зміцнює згуртованість. Планування, посів та догляд вимагають співпраці всіх членів сім'ї.

Поради щодо спільного садівництва

Tipps für gemeinsames Gärtnern

Вибирайте рослини, безпечні для дітей

Wählen Sie kinderfreundliche Pflanzen

Почніть з простих у вирощуванні рослин, таких як крес-салат, салат, помідори, полуниця, соняшник або зелень. Вони міцніші та дають швидкі результати.

Створіть спеціальну зону для дітей

Gestalten Sie einen eigenen Bereich für Kinder

Оберіть в саду спеціальну зону для дітей. Це можуть бути їхні власні горщики або невелика грядка, де вони зможуть доглядати за своїми рослинами.

Використовуйте прості садові інструменти

Einfache Gartenwerkzeuge verwenden

Забезпечте дітей садовими інструментами, які є безпечними та простими у використанні. Це дозволить дітям брати активну участь у процесі садівництва.

Збирайте та готуйте разом

Gemeinsame Ernte und Zubereitung

Заохочуйте своїх дітей допомагати збирати врожай і готувати вирощені продукти. Це замикатиме цикл садівництва і сприяє вихованню поваги до виробництва харчових продуктів.

Поради батькам, як виховати у дітей екологічну свідомість та дбайливе ставлення до природи

Tipps für Eltern, um das Umwelt- und Naturbewusstsein ihrer Kinder zu fördern

Приємні пікніки та відпочинок

Genussvolles Picknick und Entspannung

Заохочуйте участь у заходах на свіжому повітрі, щоб зміцнити розуміння краси природи. Спільні сімейні прогулянки, пікніки та походи закладають основу для зв'язку з природою, який буде позитивно супроводжувати дітей протягом усього їхнього життя.

Відвідування природничих центрів та спілкування з тваринами як запорука екологічної свідомості дітей

Naturerlebnisse und Tierkontakt als Schlüssel für umweltbewusste Kinder

Відвідування центрів пізнання природи та зоопарків може допомогти поглибити екологічну свідомість. Діти виховують у собі повагу до тваринного світу та дізнаються про збереження середовища його існування. Завдяки безпосередньому контакту з тваринами вони також починають розуміти загрози, з якими стикаються види на межі зникнення та їхні місця існування.

Зустрічі з тваринами

Tierbegegnungen

Відвідуйте зоопарки, центри екологічної освіти або заповідники, щоб дати дітям можливість познайомитися з тваринами зблизька. Наголошуйте на важливості збереження видів.

Утримання домашніх тварин

Haustiere halten

Відповідальність за домашніх тварин, хай то собака, кіт, рибки чи хом'як, вчить дітей співпереживати та бути уважними до інших живих істот.

Корисно знати *Gut zu wissen*

Батьки можуть заохочувати близькість своїх дітей до природи, організовуючи поїздки до природних центрів або зоопарків. Але відповідальність за власного домашнього улюбленця також може допомогти закласти основи шанобливого ставлення до природи та довкілля.

Навчайте і демонструйте шанобливу поведінку на власному прикладі

Respektvollen Umgang lehren und vorleben

Наголосіть на важливості шанобливого ставлення до рослин і тварин. Поясніть, що кожна жива істота відіграє важливу роль в екосистемі.

Заохочуйте проекти та творчість, пов'язані з природою

Naturverbundene Projekte und Kreativität fördern

Заохочуйте дітей брати участь у творчих проектах, наприклад, будувати шпаківні, створювати домівки для комах, майструвати з природних матеріалів або вести щоденники про природу. Завдяки цій діяльності діти не лише поглиблюють свій інтерес до рослин і тварин, але й розвивають глибше розуміння захисту довкілля та екологічного розвитку.

Захист довкілля у повсякденному житті: практичні поради для екологічно чистого способу життя

Umweltschutz im Alltag: Praktische Ratschläge für ein nachhaltiges Leben

Економте енергію

Energiesparen

Навчіть своїх дітей економити енергію, вимикаючи світло, коли воно не потрібне, та вимикати з розетки електронні пристрої. Використовуйте енергоощадні прилади та лампочки.

Бережіть воду

Wasser sparen

Привчайте дітей до ощадливого використання води. Закривайте кран, коли чистите зуби, усувайте протікання та користуйтеся водоощадними приладами.

Користуйтеся екологічно чистими транспортними засобами

Nachhaltige Mobilität

Пропагуйте екологічно чисті види транспорту, такі як велосипед, скутер або громадський транспорт. За можливості ходіть пішки або їздити на велосипеді разом, замість того, щоб користуватися автомобілем.

Займайтеся екологічно чистими видами діяльності

Umweltfreundliche Aktivitäten

Вибирайте екологічно чисті види дозвілля: беріть участь у захопливих заходах з охорони навколишнього середовища разом з дітьми, беріть участь у кампаніях зі збору сміття у вашому регіоні або вирушайте на прогулянку, щоб зібрати природні матеріали, які можна використати для виробів та прикрас.

Беріть участь у громадській діяльності

Teilnahme an gesellschaftlichen Aktivitäten

Беріть участь у місцевих проектах із захисту навколишнього середовища всією сім'єю. Спільні кампанії з прибирання чи висаджування дерев не лише зміцнюють почуття спільноти, але й демонструють важливість екологічних ініціатив.

Зменшуйте кількість одноразових продуктів

Reduzierung von Einwegprodukten

Покажіть альтернативні варіанти одноразовим виробам, наприклад, багаторазові пляшки й соломинки для пиття, ланч-бокси й торбинки для покупок. Поясніть, як це зменшує кількість одноразових відходів.

Споживайте свідомо

Bewusster Konsum

Навчіть своїх дітей свідомо приймати рішення про покупку. Поясніть, як вибирати продукти з меншою кількістю упаковки або товари в екологічно чистій упаковці.

Несіть відповідальність за власне сміття

Verantwortung für den eigenen Müll übernehmen

Привчайте своїх дітей до відповідальності за власне сміття. Заохочуйте їх правильно його викидати та підтримувати чистоту навколо себе.

Мінімізуйте харчові відходи

Lebensmittelverschwendung minimieren

Покажіть дітям, як можна запобігти утворенню харчових відходів. Це включає, наприклад, помірне приготування та порціонування їжі, а також використання залишків їжі.

Поясніть, що таке відновлювані джерела енергії

Erneuerbare Energien erklären

Підкресліть зв'язок між енергією та навколишнім середовищем, розповідаючи про використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія. Поясніть дітям її походження та обговоріть різні джерела, такі як сонце, вітер, вода, викопне паливо та відновлювані джерела енергії.

Будьте прикладом для наслідування

Vorbild sein

Батьки є найважливішим прикладом для наслідування для своїх дітей у формуванні екологічно свідомого способу життя в родині. Діти, які змалечку вчать дбати про довкілля, матимуть змогу спиратися на цей досвід протягом усього життя.

Приклади для діалогу

Dialogmuster

- Де реалізуються громадські проекти для дітей в рамках ...?
Wo werden Gemeinschaftsprojekte für Kinder im Rahmen von ... durchgeführt?
- Які є поради щодо спільного садівництва?
Welche Tipps gibt es für gemeinsames Gärtnern?
- Чому дітям важливо мати власну садову ділянку?
Warum ist ein eigener Gartenbereich für Kinder wichtig?
- Які заходи допомагають зацікавити дітей природою?
Welche Aktivitäten helfen dabei, Kinder für die Natur zu begeistern?
- Як батьки можуть допомогти дітям споживати більш усвідомлено?
Wie können Eltern Kindern helfen, bewusster zu konsumieren?
- Як навчити дітей відмовлятися від одноразових продуктів?
Wie kann man Kindern beibringen, Einwegprodukte zu reduzieren?

**Ви можете замовити додаткові примірники
цієї брошури за наступними адресами:**

**Sie können weitere Exemplare dieser Broschüre
unter folgenden Adressen bestellen:**

Niedersächsische Bingo-Umweltstiftung

Neues Haus 4
30175 Hannover
Телефон: (0511) 897 6970
info@bingo-umweltstiftung.de

Niedersächsische Lotto-Sport-Stiftung

Tiedthof | Goserie 4
30159 Hannover
felek.gueler@lotto-sport-stiftung.de

Verlag für Kommunikation

Hellweg 1
44787 Bochum
Телефон: (0234) 68 54 91
ethemylmaz@t-online.de

Екологічний розвиток та захист навколишнього середовища – ось як це працює!

- » Екологічно свідоме споживання
- » Відмова від пластику
- » Сортування відходів
- » Екологічно чистий ремонт
- » Енергоощадження у повсякденному житті
- » Екологічно чисті транспортні засоби
- » Екологічно чисте садівництво
- » Охорона природи, лісів та водних ресурсів
- » Будьмо активними разом!

NACHHALTIGKEIT UND UMWELTSCHUTZ – SO GEHT'S!

- » Nachhaltiger Konsum
- » Plastikvermeidung
- » Mülltrennung
- » Umweltfreundlich renovieren
- » Energiesparen im Alltag
- » Umweltfreundliche Mobilität
- » Umweltfreundliches Gärtnern
- » Naturschutz, Wälder und Gewässer
- » Gemeinsam aktiv werden!